

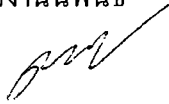
การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง
อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

กิตติศักดิ์ แสงประทุม

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการเมืองการปกครอง
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
มกราคม 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ กิตติศักดิ์ แสงประทุม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

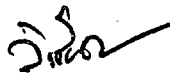

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โภธิสว่าง)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โภธิสว่าง)

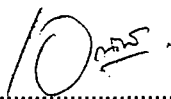

..... กรรมการ
(ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ต้นศิริกงกล)

..... กรรมการ
(พันตำรวจเอก ดร.นริศ แสงวงจิตร)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร)
วันที่ 21 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2559

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โปธิสว่าง และร้อยตำรวจเอก ดร. วิเชียร ตันศิริคงคล อาจารย์ที่ปรึกษา งานวิจัยที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ขอขอบคุณทุกคนในครอบครัวที่ให้กำลังใจ และสนับสนุนผู้วิจัย รวมถึงปลัดองค์การบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง และพนักงานองค์การบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง ทุกท่าน ที่ให้ความรู้ ให้คำปรึกษา และการสนับสนุนด้านเอกสารและวิจารณ์ผลงานของผู้วิจัยให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น และยังได้รับความอนุเคราะห์จากประชาชนตำบลโป่ง ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดีจนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

อนึ่งผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์อยู่ไม่น้อยจึงขอมอบส่วนดีทั้งหมดนี้ให้แก่เหล่าคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาจนทำให้ผลงานวิจัยเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และขอมอบความกตัญญูคุณเดวทิตาคุณแด่บุพการี บุรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านสำหรับข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นนั้นผู้วิจัยขอน้อมรับผิดเพียงผู้เดียวและยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

กิตติศักดิ์ แสงประทุม

54910326: สาขาวิชา: การเมืองการปกครอง; ร.ม. (การเมืองการปกครอง)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม/ การบริหารงาน/ เทศบาลตำบล/ ประชาชน/ ชลบุรี

กิตติศักดิ์ แสงประทุม: การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี (PEOPLE PARTICIPATION ON THE ADMINISTRATION OF PONG SUBDISTRICT MUNICIPALITY, BANGLAMUNG DISTRICT, CHONBURI PROVINCE) คณะกรรมการการควบคุมงานนิพนธ์: ไพฑูรย์ โพธิสว่าง, ร.ด., วิเชียร ต้นศิริคงคล, ร.ด., 78 หน้า. ปี พ.ศ. 2559.

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล วิธีการศึกษาวิจัยใช้การสำรวจคือ การใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 380 คน ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.36$) โดยมีความคิดเห็น ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 3.56$) รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล มีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 3.49$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงานและร่วมปฏิบัติ ($\bar{x} = 3.35$) และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{x} = 3.05$) มีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลางและจากการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขตเทศบาล ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยนี้ คือ จากผลการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนควรมีนโยบายด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในชุมชน หรือหมู่บ้านควรให้ประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ร่วมกัน ควรมีการจัดการด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงานและร่วมปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้ทั่วถึง มีการสนับสนุนการดำเนินการรักษาความปลอดภัยในท้องถิ่น ควรมีนโยบายพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ให้ประชาชนมีการเข้าร่วมโครงการอบรมพัฒนาหรือกิจกรรมเทศบาล ๆ จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมชุมชนให้มีรายได้เพิ่ม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น.....	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงาน.....	20
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	24
แนวคิดและนโยบายที่เกี่ยวข้อง.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	34
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
ประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
4 ผลการศึกษา.....	40
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	41
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการ บริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี.....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	49
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	60
สรุปผลการศึกษา.....	60
อภิปรายผล.....	62
ข้อเสนอแนะ.....	65
บรรณานุกรม.....	66
ภาคผนวก.....	69
ภาคผนวก ก.....	70
ภาคผนวก ข.....	76
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	78

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	36
2	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	41
3	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพการสมรส.....	44
4	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	45
5	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ.....	46
6	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	47
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุงจังหวัดชลบุรี.....	48
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุงจังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ.....	49
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุงจังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและร่วมปฏิบัติ.....	50
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุงจังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการผลประโยชน์.....	50
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุงจังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล.....	51
12	ผลการทดสอบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการต่อการบริหารเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุงจังหวัดชลบุรีจำแนกตามเพศ.....	52
13	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อเปรียบเทียบกับความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุงจังหวัดชลบุรีระหว่างกลุ่มที่มีอายุต่างกัน.....	52

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อเปรียบเทียบกับความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุงจังหวัดชลบุรี ระหว่างกลุ่มที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน	53
15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อเปรียบเทียบกับความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุงจังหวัดชลบุรี ระหว่างกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	54
16	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อเปรียบเทียบกับความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุงจังหวัดชลบุรี ระหว่างกลุ่มที่มีอาชีพต่างกัน	55
17	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อเปรียบเทียบกับความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุงจังหวัดชลบุรี ระหว่างกลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน	56

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	34

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองท้องถิ่นได้เริ่มต้นมาเป็นเวลานานพอสมควร แต่การปกครองท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นรูปใดก็ยังไม่เข้มแข็ง แต่พอจะเป็นหลักได้บ้างก็คือการปกครองท้องถิ่นรูปแบบของกรุงเทพมหานครนั้น ซึ่งรัฐบาลหลายรัฐบาลได้พยายามที่จะพัฒนารูปแบบให้เหมาะสมกับประเทศไทยอยู่หลายครั้ง โดยมีการทดลองรูปแบบเมืองพัทยาแต่ก็ไม่ได้ผลเท่าที่สมควรจึงกลับมาดำเนินการในรูปแบบเทศบาล โดยให้เมืองพัทยาดำเนินการตามรูปแบบของเทศบาลนคร ในปัจจุบันนี้กฎหมายรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้สามารถรวมการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดให้เป็นท้องถิ่นขนาดใหญ่ทั้งจังหวัด รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 78 รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

การมีส่วนร่วมของประชาชนอาจทำได้หลายระดับและหลายวิธี ซึ่งบางวิธีสามารถทำได้ ง่าย แต่บางวิธีก็ต้องใช้เวลาขึ้นอยู่กับความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนค่าใช้จ่าย และความจำเป็นเรื่องละเอียดอ่อน จึงต้องมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชน การรับฟังความคิดเห็น การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรวมทั้งพัฒนาทักษะและศักยภาพของข้าราชการทุกระดับควบคู่กันไปด้วย จากหลักการและความจำเป็นดังกล่าวทำให้การพัฒนากระบวนการที่ผ่านมามีการพัฒนากระบวนการบริหารราชการที่สนับสนุนการปรับกระบวนการทำงานของส่วนราชการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นหรือที่เรียกว่า “การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม” (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2555)

ดังนั้นการส่งเสริมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมถือได้ว่าเป็นเงื่อนไขและเป็นกุญแจดอกสำคัญของความสำเร็จของการพัฒนาระบบราชการ ได้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและเอื้อต่อประโยชน์สุขของประชาชน เพราะกระบวนการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนและส่งเสริมให้ระบบราชการมีพลังในการพัฒนาประเทศอย่างสร้างสรรค์ อันเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาระบบราชการยุคใหม่ที่เป็นราชการระบบเปิด การมีส่วนร่วมในการ

ดำเนินงานของภาคราชการที่มาจากทุกภาคส่วนของสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและชุมชนท้องถิ่น จะช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชนได้รับทราบความต้องการและปัญหาที่แท้จริงลดความขัดแย้งและต่อต้าน ทั้งยังเป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เสริมสร้างให้ประชาชน ร่วมคิดร่วมตัดสินใจในประเด็นสาธารณะ ซึ่งเป็นบทบาทที่หน่วยงานภาคราชการจะต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนและเครือข่ายภาคประชาชนสังคมทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นหุ้นส่วนจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับหน่วยงานราชการต่าง ๆ จะสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมากน้อยเพียงใด รวมทั้งต้องอาศัยกระบวนการความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในสังคมที่เป็นพันธมิตรของภาคราชการ ซึ่งถึงเวลาแล้วที่ภาคราชการจะต้องร่วมมือกันเปิดระบบราชการให้ประชาชนมีส่วนร่วม เพื่อทำให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเกิดการแบ่งสรรทรัพยากรอย่างยุติธรรมและลดความขัดแย้งให้สังคม และที่สำคัญที่สุดคือการสร้างกลไกของการพัฒนาระบบราชการที่ยั่งยืนเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนนั่นเอง

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบล โป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เนื่องจากเห็นว่าในเขตเทศบาลตำบลโป่งมีความหลายหลายในอาชีพทั้งด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรมและด้านการบริการ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวผู้วิจัยเชื่อว่าจะสามารถใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง และองค์กรปกครองท้องถิ่นอื่นที่มีบริบททางสังคมใกล้เคียงกัน อันจะส่งผลให้ประชาชนในชุมชนได้ตื่นตัวและตระหนักถึงความสำคัญทางการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงดูแลรักษา และพัฒนาถิ่นที่อยู่อาศัยของตนเองให้มีคุณภาพประสิทธิภาพสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อันจะทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนที่จะเป็นกำลังสำคัญมีการพัฒนาประเทศชาติให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน
4. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน
5. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน
6. ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน
7. ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขตเทศบาลแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาผู้วิจัยมุ่งศึกษาวิเคราะห์ถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ซึ่งได้กำหนดขอบเขตการศึกษา ไว้ดังนี้

1. ประชากร
ประชากร ได้แก่ประชากรในเขตเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุงจังหวัดชลบุรี และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตำบลโป่งจำนวน 7,502 คน (ข้อมูลสำนักบริหารการทะเบียนกรมการปกครอง)
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา
เนื้อหาการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีใน 4 ด้าน ดังต่อไปนี้
 - 2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงานและร่วมปฏิบัติ
 - 2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
 - 2.3 ด้านการมีส่วนร่วมติดตามผลประเมินผล
 - 2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์กรการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล อันได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนในการมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงานและร่วมปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมติดตามผลประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษาเป็นการศึกษาเฉพาะประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีซึ่งแบ่งการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน ดังนี้ ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านหนองน้ำเต่าลอย หมู่ที่ 2 บ้านโป่งกลาง หมู่ที่ 3 บ้านโป่งล่าง หมู่ที่ 4 บ้านมาบประชัน หมู่ที่ 5 บ้านมาบประชันล่าง หมู่ที่ 6 บ้านห้วยยายมุข หมู่ที่ 7 บ้านโป่งบน หมู่ที่ 8 บ้านสำนักตะแบก หมู่ที่ 9 บ้านหนองตาอุ่น หมู่ที่ 10 บ้านคลองใหญ่

ขอบเขตด้านระยะเวลา การศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ทำการวิจัย และเก็บข้อมูลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาครั้งนี้มีศัพท์ที่สำคัญ ๆ เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน จึงกำหนดความหมายของคำที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

ประชาชน หมายถึง ราษฎรที่มีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

การมีส่วนร่วม หมายถึง ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผลการเปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้รับประโยชน์ในด้านการนำเอาความรู้ความสามารถและทักษะของคนในหรือท้องถิ่นแล้วแต่กรณีมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบล หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม ในการบริหารจัดการพัฒนาตำบล ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมที่มีต่อการตัดสินใจ การบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการริเริ่มเสนอปัญหา

เสนอความคิดเห็นในการกำหนดแนวทางเพื่อพัฒนาแก้ไข ร่วมเสนอโครงการ ร่วมในการให้ข้อมูล ชุมชน และร่วมทำแผนพัฒนาเทศบาล

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารและร่วมปฏิบัติหมายถึงการที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับต่อการวางแผนบริหารและร่วมปฏิบัติการบริหารงานเทศบาลตำบลไปงประกอบด้วย การมีส่วนร่วมประชุมประชาคมเพื่อวางแผนพัฒนา เทศบาล หมู่บ้านเพื่อจัดลำดับความสำคัญของ ปัญหา การกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ การเข้าร่วมประชุมประจำเดือนเพื่อรายงาน ปัญหาที่เกิดขึ้น และ การช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมประเพณี วัฒนธรรม

3. ด้านการติดตามผลประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมที่มีต่อการ ติดตามผลประเมินผลการบริหารงานเทศบาลตำบลไปง โดยการเข้าร่วมการประเมินความพึงพอใจ ต่อการดำเนินงาน และการใช้สื่อต่าง ๆ ในการร้องเรียน เสนอแนะ การบริหารงานของเทศบาลฯ ใน ส่วนต่าง ๆ

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึงการที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมใน การรับผลประโยชน์ด้านต่าง ๆ การบริหารงานเทศบาลตำบลไปง เช่น ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้าน คุณภาพชีวิต ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น ไม่ว่าจะเป็น ผลประโยชน์ทางวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล

การบริหารงานหมายถึง การนำเอาความสามารถที่มีอยู่ในการพัฒนามาลงมือปฏิบัติ นโยบาย แผนงาน หรือ โครงการเพื่อพัฒนาประเทศโดยมุ่งเน้นความเจริญเจริญด้านเศรษฐกิจสังคม และการเมืองของประเทศเพื่อลดความทุกข์ยากของประชาชน

ผู้ปฏิบัติการ หมายถึง ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างในระดับปฏิบัติการ ของ บริหารงานเทศบาลตำบลไปง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วยฝ่ายสภาพบริหารส่วน ตำบล ฝ่ายกรรมการบริหาร และฝ่ายสำนักปลัดบริหารส่วนตำบล

ข้อมูลส่วนบุคคล หมายถึงข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคล ซึ่งรวมถึงชื่อ วันเกิดและรายละเอียด อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับตัวบุคคลนั้น (รวมถึงข้อมูลที่ไม่สามารถระบุได้แต่สามารถตรวจสอบความถูกต้อง ได้ด้วยข้อมูลอื่นได้โดยง่าย) นอกจากนี้ต้องไม่จำกัดถึงการระบุส่วนบุคคลแต่รวมถึงข้อมูลใด ๆ ที่ แสดงให้เห็นถึงข้อเท็จจริง การตระหนักรู้และการประเมินเกี่ยวกับคุณลักษณะของตัวบุคคล รวมถึงลักษณะทางกายภาพคุณสมบัติ อาชีพ และสถานะได้

เพศ หมายถึง เพศของประชาชนในเขตบริหารงานเทศบาลตำบลไปง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แบ่งเป็น เพศชาย และ เพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของประชาชนในเขตบริหารงานเทศบาลตำบลไปง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แบ่งเป็น ต่ำกว่า 20 ปี 21-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป

สถานภาพ หมายถึง สถานภาพของประชาชนในเขตบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง
อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แบ่งเป็น โสด สมรส หม้าย/ หย่าร้าง และ แยกกันอยู่

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของประชาชนในเขตบริหารงานเทศบาลตำบล
โป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แบ่งเป็น ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา/ ปวช..

อนุปริญญา (ปวส) ปริญญาตรี และ สูงกว่าปริญญาตรี

อาชีพ หมายถึง อาชีพของประชาชนในเขตบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละ
มุง จังหวัดชลบุรี แบ่งเป็น รัฐบาล พนักงานรัฐวิสาหกิจ ประกอบอาชีพอิสระ รับจ้าง เกษตรกร
พนักงานเอกชน นักเรียน/ นักศึกษา อื่น ๆ

รายได้ หมายถึง รายได้ของประชาชนในเขตบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละ
มุง จังหวัดชลบุรี แบ่งเป็น ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,001-10,000 บาท 10,001-15,000 บาท 15,001-
20,000 บาท 20,000 บาทขึ้นไป

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลหมายถึง ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลของ
ประชาชนในเขตบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แบ่งเป็น 1-5 ปี
5-10 ปี 11-15 ปี และ 15 ปีขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง
อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

2. ทำให้ทราบถึงผลเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนบริหารบริหารงาน
เทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาล ตำบลโป่งอำเภอบางละมุง จ.ชลบุรี โดยได้ทำการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแยกออกเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงาน
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
4. แนวคิดและนโยบายที่เกี่ยวข้อง
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

การบริหารท้องถิ่น (Local administration) เป็นการดำเนินการในระดับรองจากระดับชาติ จากการศึกษาที่รัฐบาลได้กระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเองในรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local government) ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจปกครองตนเองโดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใช้อำนาจแทนประชาชนเรียกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นผู้ดำเนินการบริหารท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นอิสระ ภายใต้กรอบนโยบายกฎหมายและการกำกับดูแลของรัฐ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2546ก, หน้า 6 – 10) กล่าวว่าลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นมีดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองของชุมชนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรัฐหรือประเทศชุมชน (Community) หมายถึง ผู้คนที่อยู่ร่วมกันตั้งบ้านเรือนเป็นหลักแหล่งอยู่ในพื้นที่เดียวกันใช้ทรัพยากรร่วมกัน โดยทั่วไปสมาชิกของชุมชนมักมีความเกี่ยวพันกันทางใดทางหนึ่งหรือหลาย ๆ ทางเช่นมีเชื้อสายเผ่าพันธุ์เดียวกันพูดภาษาเดียวกันมีวัฒนธรรมประเพณีเดียวกันสมาชิกของชุมชนท้องถิ่นแต่ละแห่งมักมีความรู้ตึกผูกพันเป็นพวกพ้องเดียวกันและมีแบบแผนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกัน

2. ชุมชนท้องถิ่นจะต้องมีอัตตาณัติ (Autonomy) หรืออำนาจอิสระในการปกครองตนเอง เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถปกครองตนเองได้อย่างอิสระตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นชุมชนท้องถิ่นจำเป็นต้องมีอัตตาณัติหรืออำนาจอิสระอย่างพอเพียงในการดำเนินกิจการของท้องถิ่นซึ่งหมายถึงชุมชนท้องถิ่นสามารถตัดสินใจด้วยตนเองได้อย่างเป็นอิสระในกิจการที่อยู่ในอำนาจของท้องถิ่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่นสมดังเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงมีอิสระในการบริหารงานมีความคล่องตัวสามารถแก้ปัญหาของท้องถิ่นได้อย่างทันทั่วทั้งที่สำคัญที่สุดคือสามารถดำเนินงานได้อย่างถูกต้องตรงตามความประสงค์ของประชาชนในท้องถิ่น

3. ชุมชนท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal rights) ในการปกครองตนเองสิทธิของชุมชนท้องถิ่นจะต้องได้รับการยอมรับอย่างถูกต้องตามกฎหมายพร้อมทั้งกำหนดฐานะสิทธิอำนาจตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกองค์กรจะมีฐานะเป็นนิติบุคคล (Juristic person หรือ Legal person) การมีฐานะเป็นนิติบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหมายถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นบุคคลตามกฎหมายมีความสามารถในการถือสิทธิมีความสามารถในการใช้สิทธิและมีสิทธิใช้อำนาจดำเนินกิจการของท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนดเช่นอำนาจในการบัญญัติกฎหมายของท้องถิ่นอำนาจในการกำหนดงบประมาณของท้องถิ่น

4. ชุมชนท้องถิ่นจะต้องมีองค์กรที่จำเป็นในการปกครองตนเอง (Necessary organizations) เพื่อทำหน้าที่ใช้อำนาจที่รัฐบาลได้กระจายให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ได้แก่

4.1 หน้าที่ด้านนิติบัญญัติ ได้แก่สภาท้องถิ่นมีหน้าที่ในการออกกฎหมายการอนุมัติงบประมาณและควบคุมการบริหารท้องถิ่น

4.2 หน้าที่ด้านบริหาร ได้แก่ผู้บริหารคนเดียวหรือคณะผู้บริหารมีหน้าที่ในการกำหนดแผนงานและโครงการจัดทางงบประมาณและดำเนินกิจการท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

5. ประชาชนในท้องถิ่นจะต้องมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง

ธนสวรรค์ เจริญเมือง (2544, หน้า 42) กล่าวว่าแนวคิดต่อการปกครองท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 2 ฝ่ายคือฝ่ายที่เห็นว่าการปกครองท้องถิ่นไม่มีลักษณะประชาธิปไตยเป็นอุปสรรคต่อการปกครองในระดับชาติหากปล่อยให้การปกครองท้องถิ่นเป็นประชาธิปไตยให้ผู้นำท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนและฝ่ายที่สองเห็นว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นแบบประชาธิปไตยโดยพื้นฐานผู้นำ

ท้องถิ่นควรมาจากการเลือกตั้งและการปกครองท้องถิ่นเช่นนี้จะมีบทบาทสนับสนุนการปกครองแบบประชาธิปไตยในระดับชาติ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2546ข, หน้า 26 – 27) กล่าวว่าแนวความคิดการบริหารท้องถิ่นจำแนกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. แนวความคิดที่เน้นความสำคัญของรัฐผู้ปกครองรัฐและสาธารณชนโดยส่วนรวมเชื่อว่าปัจเจกชนจะต้องเสียสละสิทธิส่วนบุคคลและเสรีภาพบางประการเพื่อความแข็งแกร่งของรัฐและเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนจึงจัดการปกครองโดยกำหนดให้รัฐและผู้นำรัฐมีอำนาจมากผู้ปกครองหรือรัฐบาลจะเป็นผู้ตัดสินใจแทนประชาชนเป็นผู้กำหนดกฎระเบียบและแนวทางของรัฐปัจเจกชนมีหน้าที่ที่จะต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามในฐานะที่เป็นพลเมืองของรัฐ

2. แนวความคิดที่เน้นความสำคัญของปัจเจกชนเชื่อว่ามนุษย์แต่ละคนต่างมีความคิด ความเชื่อและเหตุผลของตนเองจึงจัดระเบียบบ้านเมืองโดยกำหนดให้ปัจเจกชนมีอำนาจในตนเองมีสิทธิเสรีภาพและมีความเสมอภาคกันกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกันและแนวทางแห่งรัฐเกิดจากความคิดและการตัดสินใจร่วมกันของปัจเจกชนที่เป็นสมาชิกของรัฐนั้นการมีเสรีภาพและอิสรภาพทำให้มนุษย์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างกว้างขวางและโดยอำนาจในตนเองของมนุษย์แต่ละคนมนุษย์สามารถสร้างสังคมที่อิงตามความคิดและเจตนารมณ์ร่วมกันของพวกเขาเองซึ่งแนวความคิดแบบประชาธิปไตยเป็นแนวความคิดในกลุ่มนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังนี้

มาตรา 282 ภายใต้บังคับมาตรา 1 รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

มาตรา 283 ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ย่อมมีสิทธิได้รับจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำที่จำเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติแต่ต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวมทั้งนี้ จะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้มิได้

มาตรา 284 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครองการบริหารการงานบุคคลการเงินและการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะการกำหนดอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ

ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติโดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ

เพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจซึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังนี้

1. การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง
2. การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ
3. การจัดให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งทำหน้าที่ตาม 1 และ 2 ประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติโดยมีจำนวนเท่ากัน

ในกรณีที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรภาษีและอากรตาม 1 และ 2 ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดแล้วคณะกรรมการตาม 3 จะต้องนำเรื่องดังกล่าวมาพิจารณา ทบทวนใหม่ทุกระยะเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่หรือวันที่มีการจัดสรรภาษีและอากรแล้วแต่กรณีเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของการกำหนดอำนาจและหน้าที่ และการจัดสรรภาษีและอากรที่ได้กระทำไปแล้วทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ

การดำเนินการตามวรรคสี่เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานรัฐสภาแล้วให้มีผลใช้บังคับได้

มาตรา 285 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับสมาชิกสภาท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจหรือของราชการส่วนท้องถิ่นมิได้คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นคณะผู้บริหาร

ท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติในกรณีที่มีการยุบสภาท้องถิ่นหรือในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ

ตามมาตรา 286 และต้องมีการแต่งตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราวมิให้นำบทบัญญัติวรรคสองวรรคสามและวรรคหกมาใช้บังคับทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 286 ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียงเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติการลงคะแนนเสียงตามวรรคหนึ่งต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาลงคะแนนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด

มาตรา 287 ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเสนอมาด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อรวมทั้งการตรวจสอบให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 288 การแต่งตั้งและการให้พนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งต้องเป็นไปตามความต้องการและความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่นและต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่นก่อนทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอบรมตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้นและเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐแต่ต้องไม่ขัดต่อมาตรา 43 และมาตรา 81 ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นตามวรรคสององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

มาตรา 290 เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. การจัดการการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่

2. การเข้าไปมีส่วนในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่เฉพาะในกรณีที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน

3. การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใดนอกเขตพื้นที่ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่

แนวคิดของการบริหารท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

เทศบาล หมายถึง หน่วยการบริหารท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายหลักของเทศบาลคือพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 รวมทั้งฉบับแก้ไขเพิ่มเติมเทศบาลเป็นทบวงการเมืองมีฐานะเป็นนิติบุคคลองค์การเทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนเทศบาลแบ่งเป็น 3 ระดับคือเทศบาลตำบลเทศบาลเมืองและเทศบาล

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2546ค, หน้า 123 – 125) กล่าวว่าแนวคิดของการบริหารท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

1. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับหน่วยการบริหารท้องถิ่นมี 5 ประการ

1.1 หน่วยการบริหารท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทศบาลควรประกอบด้วยลักษณะสำคัญคือ มีรูปแบบและโครงสร้าง รวมทั้งเนื้อหาสาระและแก่นแท้ ภายในหน่วยงานที่สอดคล้องกับลักษณะที่ประชาชนในท้องถิ่นเป็นเจ้าของหน่วยงานหรือหน่วยงานเป็นของประชาชนในท้องถิ่นเอง (Of local people) เป็นหน่วยงานที่บริหารโดยประชาชนในท้องถิ่นเอง (By local people) เป็นหน่วยงานที่บริหารงานเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมในท้องถิ่น (For local people) รวมตลอดไปถึงการมีฐานะเป็นนิติบุคคลการมีหน่วยงานที่แบ่งออกเป็น 2 ฝ่ายได้แก่ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติที่ต่างมาจากการเลือกตั้งของประชาชน (Popular vote)

1.2 มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่บริหารงานของตนเองได้อย่างเป็นอิสระ (Autonomy) ภายในเขตพื้นที่ของท้องถิ่นอย่างแท้จริงชัดเจนและเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น

1.3 มีการบริหารงานบุคคลของตนเองหมายถึงการมีอำนาจหน้าที่ด้านการบริหารงานบุคคลหรือการจัดทรัพยากรมนุษย์ภายในหน่วยงาน

1.4 มีงบประมาณหรือมีรายได้ของตนเอง

1.5 มีประสิทธิภาพในการบริหารงานหมายถึงหน่วยการบริหารท้องถิ่นให้บริการสาธารณต่อประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพคล่องตัวรวดเร็วใกล้ชิดและทั่วถึง

2. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลแบบต่าง ๆ ของต่างประเทศและของไทยคือ

2.1 การบริหารท้องถิ่นที่ใช้ถิ่นอยู่ในต่างประเทศเช่นสหรัฐอเมริกาอังกฤษฝรั่งเศส และญี่ปุ่น

2.1.1 เทศบาลแบบนายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งทางอ้อมและสภาเทศบาล (The mayor-council form หรือ The indirect mayor-council form)

2.1.2 เทศบาลแบบคณะกรรมการ (The commission form) เป็นเทศบาลแบบที่อำนาจในการบริหารเทศบาลรวมอยู่ที่คณะกรรมการ

2.1.3 เทศบาลแบบสภาเทศบาลและผู้จัดการเทศบาล (The council - manager form) เป็นเทศบาลแบบที่สภาเทศบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนได้ตกลงว่าจ้างบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นมืออาชีพเรียกว่าผู้จัดการเทศบาลให้เป็นฝ่ายบริหาร โดยสภาเทศบาลทำหน้าที่ดำเนินนโยบายและคอยกำกับดูแลผู้จัดการเทศบาลนั้นนายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งทางอ้อม

2.1.4 เทศบาลแบบหัวหน้าฝ่ายบริหารหรือนายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงและสภาเทศบาล (The direct election and strong executive form) เป็นแบบที่มีหลักการสอดคล้องกับระบบประธานาธิบดี (Presidential system) โดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเลือกตั้งหัวหน้าฝ่ายบริหารหรือประธานาธิบดีโดยตรง (Direct election)

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 ได้บัญญัติเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการจัดตั้งเทศบาลและหน้าที่ของเทศบาลดังนี้

มาตรา 7 เมื่อท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาลให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นเทศบาลตำบลเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนครตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เทศบาลเป็นทบวงการเมืองมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

มาตรา 8 เมื่อมีการจัดตั้งเทศบาลตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้จัดตั้งเป็นเทศบาลในระหว่างที่ไม่มีนายกเทศมนตรีให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่จัดตั้งเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ปลัดเทศบาลและให้ปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราวจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี

มาตรา 9 เทศบาลตำบลได้แก่ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย

มาตรา 10 เทศบาลเมืองได้แก่ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดหรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไปทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตาม

พระราชบัญญัตินี้และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

มาตรา 11 เทศบาลนครได้แก่ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไปซึ่งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนครประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

มาตรา 12 ภายใต้บังคับมาตรา 9 มาตรา 10 และมาตรา 11 การเปลี่ยนชื่อเทศบาลหรือการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลให้กระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย

ในกรณีที่เป็นการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนครให้กำนันผู้ใหญ่บ้านผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านแพทย์ประจำตำบลและสารวัตรกำนันในท้องถิ่นที่ได้เปลี่ยนแปลงเขตเป็นเทศบาลตามความในวรรคหนึ่งสิ้นสุดอำนาจหน้าที่เฉพาะในเขตที่ได้เปลี่ยนแปลงนั้นเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลให้บังคับเป็นต้นไป

มาตรา 13 ภายใต้บังคับมาตรา 9 มาตรา 10 มาตรา 11 และมาตรา 12 ท้องถิ่นซึ่งได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้วอาจถูกเปลี่ยนแปลงฐานะหรือยุบเลิกได้โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย

ท้องถิ่นที่ได้เปลี่ยนแปลงฐานะตามความในวรรคหนึ่งให้พ้นจากสภาพแห่งเทศบาลเดิมนับแต่วันที่ได้ถูกเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นต้นไปบรรดาทรัพย์สินหนี้สิทธิและสิทธิเรียกร้องของเทศบาลเดิมให้ออนไปเป็นของเทศบาลใหม่ในขณะเดียวกันนั้นและบรรดาเทศบัญญัติที่ใช้บังคับอยู่ก่อนแล้วคงให้ใช้บังคับต่อไป

ในการยุบเลิกเทศบาลให้ระบุถึงวิธีการจัดทรัพย์สินไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นด้วย

มาตรา 14 องค์การเทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี

มาตรา 50 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้

1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
3. รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง

6. ให้อำเภอได้รับการศึกษาอบรม
7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรีเด็กเยาวชนผู้สูงอายุและผู้พิการ
8. บำรุงศิลปประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
9. หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล
10. การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลการจัดทำงบประมาณการจัดซื้อจัดจ้างการตรวจสอบการประเมินผล การปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการนั้นและหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 51 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. ให้น้ำสะอาดหรือการประปา
2. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
3. ให้มีตลาดท่าเทียบเรือและท่าข้าม
4. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
5. บำรุงและส่งเสริมการทามาหากินของราษฎร
6. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
7. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
8. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
9. เทศพาณิชย์

มาตรา 53 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 50
2. ให้น้ำสะอาดหรือการประปา
3. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
4. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
5. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
6. ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ
7. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
8. ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น

มาตรา 54 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลเมืองอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. ให้มีตลาดทำเทียบเรือและท่าข้าม
2. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
3. บำรุงและส่งเสริมการทามาหากินของราษฎร
4. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
5. ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
6. ให้มีการสาธารณสุขการ
7. จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
8. จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา
9. ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา
10. ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะสวนสัตว์และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
11. ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น
12. เทศพาณิชย์

มาตรา 56 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 53
2. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
3. กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
4. การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพและสถาน

บริการ

5. จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม
6. จัดให้มีและควบคุมตลาดทำเทียบเรือท่าข้ามและที่จอดรถ
7. การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง
8. การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว

มาตรา 57 เทศบาลนครอาจจัดทำกิจการอื่น ๆ ตามมาตรา 54 ได้

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณสุขของเทศบาลดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบกทางน้ำและทางระบายน้ำ

3. การจัดให้มีและควบคุมตลาดท่าเทียบเรือท่าข้ามและที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขปศุสัตว์และการก่อสร้างอื่น ๆ
5. การสาธารณสุขการ
6. การส่งเสริมการฝึกและประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กสตรีคนชราและผู้ด้อยโอกาส
11. การบำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตยความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดมูลฝอยสิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย
19. การสาธารณสุขการอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัยความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยโรงมหรสพและ
สาธารณะ
24. การจัดการการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม
25. การผังเมือง
26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
28. การควบคุมอาคาร
29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

30. การรักษาความสงบเรียบร้อยการส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

31. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรปราการ ได้กำหนดขนาดของเทศบาลออกเป็น 3 ขนาดได้แก่ขนาดใหญ่ขนาดกลางและขนาดเล็กและกำหนดโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการดังนี้ (เทศบาลจังหวัดสมุทรปราการ, 2545, หน้า 144 – 148)

1. สำนักปลัดเทศบาลมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทั่วไปของเทศบาลและราชการที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดในเทศบาล โดยเฉพาะรวมทั้งการกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบายแนวทางและแผนปฏิบัติราชการของเทศบาล

2. กองวิชาการและแผนงานมีหน้าที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์นโยบายและแผนซึ่งมีลักษณะเพื่อประกอบการกำหนดนโยบายจัดทำแผนหรือโครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและโครงการต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นนโยบายแผนงานและโครงการทางเศรษฐกิจสังคมการเมืองการบริหารหรือความมั่นคงของประเทศทั้งนี้อาจเป็นนโยบายแผนงานของเทศบาลหรือเมืองพัทยาและโครงการระดับชาติระดับกระทรวงระดับกรมหรือระดับจังหวัดแล้วแต่กรณีและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

3. กองคลังสำนักการคลังมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการจ่ายการรับการนำส่งเงินการเก็บรักษาเงินและเอกสารทางการเงินการตรวจสอบใบสำคัญเกี่ยวกับเงินเดือนค่าจ้างค่าตอบแทนเงินบำเหน็จบำนาญเงินอื่น ๆ งานเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณฐานะทางการเงินการจัดสรรเงินต่าง ๆ การจัดทำบัญชีทุกประเภททะเบียนคุมเงินรายได้และรายจ่ายต่าง ๆ การควบคุมการเบิกจ่ายงานทางบดลองประจำเดือนประจำปีงานเกี่ยวกับการพัสดุของเทศบาลและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมายเทศบาลหรือเมืองพัทยาและโครงการระดับชาติระดับกระทรวงระดับกรมหรือระดับจังหวัดแล้วแต่กรณีและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

4. กองช่างสำนักการช่างมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสำรวจออกแบบการจัดทำข้อมูลทางด้านวิศวกรรมการจัดเก็บและทดสอบคุณภาพวัสดุงานออกแบบและเขียนแบบการตรวจสอบการก่อสร้างงานการควบคุมอาคารตามระเบียบกฎหมายงานแผนการปฏิบัติงานการก่อสร้างและซ่อมบำรุงการควบคุมการก่อสร้างและซ่อมบำรุงงานแผนงานด้านวิศวกรรมเครื่องจักรกลการรวบรวมประวัติติดตามควบคุมการปฏิบัติงานเครื่องจักรกลการควบคุมการ

บำรุงรักษาเครื่องจักรกลและยานพาหนะงานเกี่ยวกับแผนงานควบคุมเก็บรักษาการเบิกจ่ายวัสดุ อุปกรณ์อะไหล่ น้ำมันเชื้อเพลิงและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

5. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมสำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมมีหน้าที่เกี่ยวกับสาธารณสุขชุมชนส่งเสริมสุขภาพอนามัยป้องกันโรคติดต่องานสุขภาพบาลสิ่งแวดล้อมและงานอื่น ๆ เกี่ยวกับการให้บริการด้านสาธารณสุขงานสัตว์แพทย์ในกรณีที่ยังไม่ได้จัดตั้งกองแพทย์จะมีงานด้านการรักษาพยาบาลในเบื้องต้นเกี่ยวกับศูนย์บริการสาธารณสุขและงานทันตสาธารณสุข

6. กองการศึกษาสำนักการศึกษามีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารศึกษาและพัฒนาการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบการศึกษาและการศึกษาตามอัธยาศัยเช่นการจัดการศึกษาปฐมวัยอนุบาลศึกษาประถมศึกษามัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาโดยให้มีงานธุรการงานการเจ้าหน้าที่งานบริหารวิชาการงานโรงเรียนงานศึกษานิเทศก์งานกิจการนักเรียนงานการศึกษาปฐมวัยงานขยายโอกาสทางการศึกษางานฝึกและส่งเสริมอาชีพงานห้องสมุดพิพิธภัณฑ์และเครือข่ายทางการศึกษางานกิจการศาสนาส่งเสริมประเพณีศิลปวัฒนธรรมงานกีฬาและนันทนาการงานกิจกรรมเด็กเยาวชนและการศึกษานอกโรงเรียนและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

7. กองสวัสดิการสังคมสำนักสวัสดิการสังคมมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์การส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชนการพัฒนาชุมชนการจัดระเบียบชุมชนหนาแน่นและชุมชนแออัดการจัดให้มีและสนับสนุนกิจกรรมศูนย์เยาวชนการส่งเสริมงานประเพณีท้องถิ่นและงานสาธารณะการให้คำปรึกษาแนะนำหรือตรวจสอบเกี่ยวกับงานสวัสดิการสังคมและปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

8. กองการประปาสำนักการประปามีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการผลิตและจำหน่ายน้ำประปาการติดตั้งประปาการควบคุมการดำเนินการเกี่ยวกับกรบประมาณรายได้รายจ่ายการบัญชีพัสดุการวางแผนปรับปรุงในข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการประปา รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

9. กองการแพทย์สำนักการแพทย์มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการพยาบาลและบริการทางการแพทย์งานวิชาการและแผนงานทางด้านทางการแพทย์พยาบาลและบริการสาธารณสุขงานเภสัชกรรมทันตสาธารณสุขงานชันสูตรและรังสีวิทยา งานเวชการงานผู้ป่วยนอกงานผู้ป่วยในและห้องคลอดงานห้องผ่าตัดและวิสัญญีรวมทั้งงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

10. กองช่างสุขาภิบาลสำนักการช่างสุขาภิบาลมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านวัสดุที่ใช้แล้ว (ขยะ) การจัดการคุณภาพน้ำการควบคุมออกแบบและก่อสร้าง

อาคารโรงงานที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมการควบคุมดูแลรักษาตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสียและมลพิษในด้านอื่น ๆ รวมทั้งการปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

11. หน่วยตรวจสอบภายในมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานตรวจสอบบัญชีเอกสารการเบิกจ่ายเอกสารการรับเงินทุกประเภทตรวจสอบการเก็บรักษาหลักฐานการบัญชีงานตรวจสอบพัสดุและการเก็บรักษางานตรวจสอบทรัพย์สินและการทาประโยชน์จากทรัพย์สินเทศบาลและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

12. แขวงมีหน้าที่ความรับผิดชอบกิจการภายในแขวงในส่วนที่เป็นอำนาจหน้าที่ของปลัดเทศบาลโดยให้มีสำนักงานแขวงงานการศึกษางานคลังงานสวัสดิการสังคมงานการประปางานสาธารณสุขงานช่างอยู่ในแขวงหรืออาจจะให้มีการแบ่งส่วนงานอื่น ๆ ที่จำเป็นมาปฏิบัติหน้าที่ในแขวงนั้นรวมทั้งปฏิบัติงานในหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงาน

ความหมายของการบริหาร

ธงชัย สันติวงษ์ (2535, หน้า 26) ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า เป็นภาระหน้าที่ของผู้ในกลุ่มซึ่งจะต้องจัดการให้ทรัพยากรทั้งที่เป็นตัวคน และวัตถุสามารถประสานเข้าด้วยกันเพื่อร่วมกันทำงานเป็นองค์การที่มีประสิทธิภาพได้ และขณะเดียวกันก็ต้องจัดการนำองค์การให้สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกได้อย่างดีที่สุดด้วย

1. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พุทธศักราช 2534

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ได้กำหนดให้มีการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินทั้ง 3 ส่วน ดังนี้

1.1 ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง รัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารประเทศ โดยจะกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศ และมีอำนาจกับใช้อำนาจเพื่อบริหารและจัดการให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ หน่วยงานซึ่งถือว่าเป็นกลไกของรัฐบาล จะต้องนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติ การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง กำหนดให้มีส่วนราชการ ดังนี้

สำนักนายกรัฐมนตรี

กระทรวงหรือทบวงซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากระทรวง

ทบวงซึ่งสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง

กรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ซึ่งสังกัดหรือไม่สังกัด

สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง

1.2 ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค ส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้น เพื่อทำหน้าที่เชื่อมหรือขยายกิจกรรมหรือบริหารราชการส่วนกลางไปยังประชาชนในท้องที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยราชการส่วนกลางแบ่งอำนาจหรือมอบหมายอำนาจหน้าที่บางส่วนให้ปฏิบัติแทนการจัดหน่วยราชการส่วนภูมิภาคของไทย ยึดถืออาณาเขตหรือท้องที่เป็นหลักเกณฑ์สำคัญ การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคในปัจจุบัน พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 บัญญัติไว้ว่าให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค คือ จังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน

1.3 ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ การกระจายอำนาจ ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นสาธารณะของท้องถิ่นด้วยตนเองตามภารกิจหน้าที่ที่ระบุ ให้ดำเนินการอย่างชัดเจน มีพื้นที่รับผิดชอบชัดเจน มีผู้บริหารที่ได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ซึ่งในปัจจุบัน ผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งของประชาชน การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น คือ การใช้หลักการกระจายอำนาจให้กับประชาชนโดยตรง การกระจายอำนาจ เป็นการให้แก่ท้องถิ่น ในฐานะผู้รับมอบอำนาจ จะต้องมีความรับผิดชอบต่อการดำเนินการและการตัดสินใจของตนเอง การจัดระเบียบราชการบริหารส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน ดังนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งได้บัญญัติไว้ใน ส่วนที่ 3 มีดังนี้ คือ

มาตรา 69 ท้องถิ่นใดที่เห็นสมควรจัดให้ราษฎรมีส่วนในการปกครองท้องถิ่นให้จัดระเบียบการปกครองเป็นราชการส่วนท้องถิ่น

มาตรา 70 ให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ดังนี้

- (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (2) เทศบาล
- (3) สุขาภิบาล
- (4) ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนด

มาตรา 71 การจัดระเบียบการปกครององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนด ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

การบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทยปัจจุบัน เป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้ เพื่อเป็นพื้นฐานด้านความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารราชการส่วนต่าง ๆ ในลำดับต่อไปให้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากเยาวชน และประชาชนปัจจุบันยังให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องการเมือง เรื่องการบริหารราชการแผ่นดินนั้นน้อยมาก ทั้ง ๆ ที่เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวมาก เพราะหน้าที่ของ

ผู้บริหารทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่นนั้นสามารถกำหนดนโยบายในการบริหารให้
เป็นไปในทิศทางที่ได้กำหนด

2. การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ความเป็นมาของหลักธรรมาภิบาล

กรมการพัฒนาชุมชน (2549) กล่าวถึงความเป็นมาของหลักธรรมาภิบาลว่าจากวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ได้ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคม ดังที่ทราบกันไปทั่วแล้วว่าสาเหตุสำคัญ ประการหนึ่งเกิดขึ้นจากความบกพร่อง ความอ่อนแอ และหย่อนประสิทธิภาพของกลไกด้านการบริหารจัดการในระดับชาติ และระดับองค์กร ได้แก่ภาครัฐ และเอกชน รวมไปถึงการทุจริต และการกระทำผิดจริยธรรมในวิชาชีพ หากไม่ได้รับการจัดการแก้ไขและป้องกันโดยเร่งด่วนแล้ว โอกาสการฟื้นตัวจากวิกฤติเศรษฐกิจของไทย อาจต้องใช้เวลาานานกว่าที่ควรจะเป็น ดังนั้นการแก้ไขปัญหาย่างยั่งยืนก็คือ การขจัดสาเหตุของปัญหาดังกล่าวข้างต้น และสร้างธรรมรัฐ หรือธรรมาภิบาลเพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ให้ปรากฏเป็นจริงในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

ความหมายของธรรมาภิบาล

กรมการพัฒนาชุมชน (2549, หน้า 9) ให้ความหมายของธรรมาภิบาลไว้ว่า ธรรมรัฐเป็นการยกระดับกระบวนการความสัมพันธ์ ความร่วมมือของส่วนต่าง ๆ ในสังคม ได้แก่

1. ภาครัฐ ภาคสังคม และภาคเอกชน
2. สถาบันต่าง ๆ ของประเทศ
3. ระดับต่าง ๆ ของประเทศ คือ ชุมชน ประชาคมภูมิภาค และระดับชาติ ให้มีลักษณะ

เป็นรัฐธรรมที่มีพลัง

ประเวศ วะสี (2546, หน้า 7-12) ให้ความหมายของธรรมาภิบาลไว้ว่า รัฐที่มีความถูกต้องเป็นธรรม ซึ่งหมายถึง ความถูกต้องเป็นธรรมใน 3 เรื่องใหญ่ ๆ คือ

1. การเมืองและระบบราชการที่โปร่งใส รับผิดชอบต่อสังคม ถูกตรวจสอบได้
2. ภาคธุรกิจที่โปร่งใส รับผิดชอบต่อสังคม สามารถตรวจสอบได้
3. สังคมที่เข้มแข็ง ความเป็นประชาสังคม (Civil society) สามารถตรวจสอบภาครัฐ และภาคธุรกิจให้ตั้งอยู่ในความถูกต้องได้

ภาคธุรกิจให้ตั้งอยู่ในความถูกต้องได้

ตามแนวคิดของนักวิชาการที่ให้ความหมายไว้ข้างต้นสรุปได้ว่า ธรรมาภิบาล หมายถึงแนวทางในการจัดระเบียบเพื่อให้สังคมของประเทศทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชน และภาคประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขและตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม ตามหลักพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ความสำคัญของธรรมาภิบาล

สุชาวัลย์ เสถียรไทย (2546, หน้า 15-16) ได้กล่าวถึงความสำคัญของธรรมาภิบาลดังนี้

ธรรมาภิบาล เป็นหลักเกณฑ์การปกครองบ้านเมือง ตามวิถีทางธิปไตย เป็นการปกครองบ้านเมืองที่มีความเป็นธรรม มีกฎเกณฑ์ที่ดีในการบำรุงรักษาบ้านเมือง และสังคมให้มีการพัฒนาครอบคลุมทุกภาคส่วนของสังคม รวมทั้งมีการจัดระบบขององค์กรและกลไกต่าง ๆ ในส่วนราชการ องค์กรของรัฐ รัฐบาล การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ตลอดจนองค์กรอิสระ องค์กรเอกชน กลุ่มชมรมและสมาคมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นนิติบุคคลภาคเอกชนและภาคประชาสังคมธรรมาภิบาล จึงเป็นแนวทางในการจัดระเบียบ เพื่อให้สังคมของประเทศทั้งภาครัฐภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนของทั้งประเทศ สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม มีการปรับวิธีคิด วิธีการบริหารราชการของประเทศไทยใหม่ทั้งระบบ โดยกำหนดเจตนารมณ์ของแผ่นดินขึ้นมาเพื่อทุกคนทุกฝ่ายในประเทศร่วมกันคิด ร่วมกันทำร่วมกันจัดการร่วมกันรับผิดชอบ แก้ปัญหา พัฒนานำพาแผ่นดินนี้ไปสู่ความมั่นคง ความสงบสันติสุข มีการพัฒนาที่ยั่งยืน และก้าวไกล หลักธรรมาภิบาลจึงตั้งอยู่บนรากฐานของความถูกต้อง ดีงาม มั่นคง หรือ

ธรรมาธิปไตย ที่มุ่งให้ประชาชน สังคมระดับจังหวัด อำเภอ ตำบลหมู่บ้าน ชุมชนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การบริหารจัดการ การบริหารในทุกระดับ ปรับวัฒนธรรมขององค์กรภาครัฐใหม่ เพราะระบบราชการที่แข็งตัวเกินไป ทำให้ไม่มีประสิทธิภาพและขาดความชอบธรรมกฎเกณฑ์เข้มงวด ช่องทางการสื่อสารขาดตอน รัฐบาลไม่สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ได้ถูกต้อง ทำให้เกิดความขัดแย้ง ช่วงชิงอำนาจและความล้มเหลวของระบบราชการและรัฐบาล จึงทำให้ความคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลเปลี่ยนไปกลับกลายมาเป็นธรรมาภิบาลที่ทุกภาคส่วนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมกล่าวคือ

ภาครัฐ ต้องมีการปฏิรูปบทบาทหน้าที่โครงสร้างและกระบวนการทำงานของหน่วยงานและกลไกการบริหาร ให้สามารถบริหารทรัพยากรของสังคม อย่างโปร่งใส ซื่อตรง เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีสมรรถนะสูงในการนำบริการของรัฐที่มีคุณภาพไปสู่ประชาชน โดยจะต้องมีการเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม และวิธีทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ให้ทำงานโดยยึดถือประชาชนเป็นศูนย์กลาง และสามารถร่วมทำงานกับภาคประชาชนและภาคเอกชนได้อย่างราบรื่น เป็นมิตร

ภาคธุรกิจเอกชน ต้องมีการปฏิรูปและกำหนดกติกาในหน่วยงานของภาคธุรกิจเอกชน เช่น บริษัท บริษัท ห้างหุ้นส่วนฯ ให้มีกติกาการทำงานที่โปร่งใส ซื่อตรง เป็นธรรมต่อลูกค้า ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและต่อสังคม รวมทั้งมีระบบติดตามตรวจสอบการให้บริการที่มีมาตรฐานเทียบเท่าระดับสากล และร่วมทำงานกับภาครัฐและภาคประชาชนได้อย่างราบรื่น เป็น

มิตรและมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

ภาคประชาชน ต้องสร้างความตระหนักหรือสำนึกตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคลถึงระดับกลุ่มประชาสังคม ในเรื่องของสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสาธารณะทั้งในทางเศรษฐกิจสังคมและการเมือง เพื่อเป็นพลังของประเทศที่มีคุณภาพ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

องค์การอนามัยโลก (WHO, 1981, pp. 41 – 49 อ้างถึงใน ขนิษฐา ศรีนนท์, 2544, หน้า 33 – 34) กล่าวว่ารูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ถือว่าเป็นรูปแบบที่แท้จริงหรือสมบูรณ์จะต้องประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอนดังนี้

1. การวางแผนประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาจัดอันดับความสำคัญตั้งเป้าหมายกำหนดการใช้ทรัพยากรกำหนดวิธีการติดตามประเมินผลและประการสำคัญคือการตัดสินใจด้วยตนเอง
2. การดำเนินกิจกรรมประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการและบริหารการใช้ทรัพยากรมีความรับผิดชอบในการจัดการควบคุมทางการเงินและบริการ
3. การใช้ประโยชน์ประชาชนจะต้องมีความสามารถในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งพาตนเองและควบคุมสังคม
4. การได้รับประโยชน์ประชาชนจะต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นที่ที่เท่ากันซึ่งอาจจะเป็นผลประโยชน์ส่วนตัวและสังคม

เออร์วิน (Erwin, 1976, p. 138 อ้างถึงใน ขนิษฐา ศรีนนท์, 2544, หน้า 34) กล่าวว่าการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมคือกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาร่วมคิดตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเองเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญของประชาชนแก้ไขปัญหา ร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527, หน้า 6 – 7 อ้างถึงใน เดช อิงคสิทธิ์, 2542, หน้า 24) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่รัฐบาลทาการส่งเสริมชักจูงสนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งในรูปส่วนบุคคลกลุ่มคนชมรมสมาคมมูลนิธิและองค์กรอาสาสมัครต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกันเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้โดยมีส่วนร่วมในลักษณะดังนี้

1. ร่วมทาการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมตลอดจนความต้องการของชุมชน

2. ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรมเพื่อจัดและแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของชุมชน
4. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ
6. ร่วมลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเองและหน่วยงาน
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงานโครงการและกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้
8. ร่วมควบคุมติดตามประเมินผลและร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ทำไว้ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

อกิน รพีพัฒน์ (2527, หน้า 104 – 111 อ้างถึงใน เศษ อิงคสิทธิ์, 2542, หน้า 25) กล่าวว่าประชาชนจะต้องเข้าร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาเนื่องมาจากเหตุผลพื้นฐานคือชาวชนบทประสบปัญหาย่อมรู้ปัญหาของตนเองได้ดีที่สุด
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาปัญหาเหล่านี้ผู้ที่เลือกแนวทางในการพัฒนาควรเป็นประชาชนในชุมชนนั่นเองไม่ใช่บุคคลภายนอกเพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับทรัพยากรกับศักยภาพในการพัฒนาชุมชนนั้น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2546ก, หน้า 314 -324) กล่าวว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมายถึงการที่ประชาชนได้เข้าร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ ในเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อเขาการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นรากฐานสำคัญในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นกระบวนการที่ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินนโยบายสาธารณะที่จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนการพัฒนาโดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development) โครงการพัฒนาที่ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนมักจะเป็นโครงการพัฒนาที่ล้มเหลวเพราะประชาชนขาดความสำนึกในการเป็นเจ้าของโครงการดังนั้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์การพัฒนาตัดสินใจการปฏิบัติและรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ เช่น การวางแผนการติดตามผลงานจึงเป็นการสร้างพลังอันมหาศาลผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือร่วมใจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นมิได้เป็นเพียงผลสำเร็จทางวัตถุเพียงอย่างเดียวแต่ยังก่อให้เกิดผลสำเร็จทางจิตใจด้วยการรู้จักทา

งานร่วมกันเป็นทีมการยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันความผูกพันรักใคร่หวงแหนท้องถิ่น และชุมชนซึ่งเป็นพลังสำคัญต่อการสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ท้องถิ่นในอนาคต

1. ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล

1.1 ปัจจัยเกี่ยวกับกลุ่มสังคมเช่นครอบครัวชุมชน โรงเรียน

1.2 ปัจจัยเกี่ยวกับชนชั้นทางสังคมเช่นอาชีพรายได้การศึกษา

1.3 ปัจจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพอันเกิดจากพันธุกรรมแรงขับเคลื่อนกลไกทางการเมือง ความต้องการทางจิตและสรีระความรู้สึกผูกพันกับชุมชนรวมทั้งความรู้ความเข้าใจความเชื่อและ เจตคติทางการเมือง

2. ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมเช่นประเพณีศาสนาความเชื่อและ ปทัสถานของแต่ละสังคม

3. ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของระบบการเมืองเช่นแนวคิดและปรัชญาของระบบการเมือง การเปิดโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน

4. ปัจจัยเกี่ยวกับผลประโยชน์และผลกระทบที่ประชาชนเกี่ยวข้องเช่นความใกล้ชิดกับ ปัญหาข้อมูลข่าวสารที่ได้รับผลกระทบทั้งทางเศรษฐกิจการเมืองสังคมและการใช้สอยต่าง ๆ โคอเสนและอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1977, p. 7 อ้างถึงใน จุฑารัตน์ วุฒิสุมบูรณ์, 2538, หน้า 18 – 19) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 4 ชนิดดังนี้ 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ

1. ริเริ่มตัดสินใจดำเนินการตัดสินใจและตัดสินใจปฏิบัติการ

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนด้าน ทรัพยากรการบริหารและการประสานของความร่วมมือ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคมหรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเมือง แห่งชาติ (2543, หน้า 2) กล่าวว่ากระบวนการมีส่วนร่วมหมายถึงการที่ประชาชนได้ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบในความสำเร็จและความล้มเหลวของการพัฒนาอย่างใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ของหน่วย ราชการหรือหน่วยงานภาคเอกชนซึ่งทำให้ประชาชนมีโอกาสเรียนรู้ปัญหาจากการร่วมมือทำงาน โดยเป็นการทำงานแบบพึ่งตนเองเป็นหลัก

ศักดิ์สิทธิ์ เข้มศรี (2542, หน้า 8 อ้างถึงใน ชูเกียรติ เปี่ยมศรี, 2542, หน้า 21 – 22) กล่าวว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมมีดังนี้

1. ความศรัทธาความเกรงใจต่อสิ่งที่เคารพนับถือหรือผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า
2. สถานภาพทางสังคม
3. สถานภาพทางเศรษฐกิจ
4. สถานภาพทางอาชีพ
5. ที่อยู่อาศัย

โดยบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูงจะเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนมากกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำ

อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง (2522, หน้า 19 อ้างถึงใน ชูเกียรติ เปี่ยมศรี, 2542, หน้า 21 – 22) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกันจะต้องมีมากจนเกิดความริเริ่ม โครงการเพื่อการปฏิบัติการณ์นั้น ๆ เหตุผลเบื้องต้นของการที่มีคนมารวมกันได้ควรจะต้องมีการตระหนักว่าการปฏิบัติทั้งหมดหรือการกระทำทั้งหมดที่ทำได้โดยกลุ่มหรือทำในนามกลุ่มนั้นกระทำผ่านองค์การ (Organization) ดังนั้นองค์การจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2546, หน้า 48) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคือการที่ประชาชนเข้ามามีบทบาทจริงจังในการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมในทางเศรษฐกิจสังคมทุกระดับในด้านของการวางแผนบทบาทสำคัญของประชาชนต่อการเลือกแนวทางการร่วมปฏิบัติงานและร่วมประเมินผล โครงการที่กำหนดขึ้นเพื่อยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ให้สูงขึ้น

สุนันทา เลานันทน์ (2531, หน้า 215) กล่าวว่าระบบบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative group) เป็นระบบการบริหารในอุดมคติซึ่งนักทฤษฎีทั้งหลายเชื่อว่าองค์การต่างๆ ถ้าจะดำเนินการให้มีประสิทธิผลสูงสุดควรจะใช้แนวการบริหารแบบมีส่วนร่วมแท้ที่จริงก็คือการใช้ระบบประชาธิปไตยในการบริหารงาน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 (2540) ได้บัญญัติเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมดังนี้

มาตรา 43 วรรคสอง การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 44 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

มาตรา 46 บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติและมีส่วนร่วมในการจัดการการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 52 วรรคสองการบริการทางสาธารณสุขของรัฐต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพโดยจะต้องส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนมีส่วนร่วมด้วยเท่าที่จะกระทำได้

มาตรา 56 วรรคแรกสิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษาและการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพและในการคุ้มครองส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยสวัสดิกภาพหรือคุณภาพชีวิตของตนย่อมได้รับความคุ้มครองทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 57 สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครองทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทาหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมายกฎและข้อบังคับและให้ความเห็นในการกำหนด มาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา 58 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการหน่วยงานของรัฐรัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่นเว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐความปลอดภัยของประชาชนหรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่นทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 59 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูลค่าใช้จ่ายและเหตุผลจากหน่วยราชการหน่วยงานของรัฐรัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่นก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมสุขภาพอนามัยคุณภาพชีวิตหรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่นและมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าวทั้งนี้ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่กฎหมายบัญญัติมาตรา 60 บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตนทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 76 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการตัดสินใจทางการเมืองการวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองรวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ

มาตรา 78 รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เองพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศรวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

มาตรา 79 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวนบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลรวมทั้งมีส่วนร่วมในการส่งเสริมบำรุงรักษาและคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการการพัฒนาที่ยั่งยืนตลอดจนควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยสวัสดิภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน

มาตรา 84 รัฐต้องจัดระบบการถือครองที่ดินและการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสมจัดหาแหล่งน้ำเพื่อเกษตรกรรมให้เกษตรกรอย่างทั่วถึงและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุดรวมทั้งส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกรเพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร

มาตรา ภายใต้งบบังคับมาตรา 1 รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

มาตรา 283 ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ย่อมมีสิทธิได้รับจัดตั้งเป็นองค์กรการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทาทำที่จำเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติแต่ต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวมทั้งนี้จะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้มิได้

มาตรา 284 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครองการบริหารการบริการงานบุคคลการเงินและการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะการกำหนดอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติโดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ

เพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจซึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณสุขระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

2. การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ

3. การจัดให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งทำหน้าที่ตาม 1 และ 2 ประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติโดยมีจำนวนเท่ากัน

ในกรณีที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรภาษีและอากรตาม 1 และ 2 ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดแล้วคณะกรรมการตาม 3 จะต้องนำเรื่องดังกล่าวมาพิจารณา ทบทวนใหม่ทุกระยะเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่หรือวันที่มีการจัดสรรภาษีและอากรแล้วแต่กรณีเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของการกำหนดอำนาจและหน้าที่ และการจัดสรรภาษีและอากรที่ได้กระทำไปแล้วทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ

การดำเนินตามวรรคที่สี่ การดำเนินการตามวรรคสี่เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานรัฐสภาแล้วให้มีผลใช้บังคับได้

มาตรา 290 เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. การจัดการการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่

2. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่เฉพาะในกรณีที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน

3. การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใดนอกเขตพื้นที่ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมคือการที่ประชาชนร่วมมือร่วมกันปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยกระทำการผ่านกลุ่มชุมชนหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 86 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมืองการวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ โดยต้องจัดให้มีการให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนการวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนการจัดทำบริการสาธารณะ และต้องจัดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และผลการตัดสินใจของรัฐได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพที่หลากหลายหรือรูปแบบอื่นและต้องไม่กระทำการที่มีลักษณะเป็นการแทรกแซงการดำเนินงานของสื่อมวลชนทั้งของรัฐและเอกชนในการเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการใช้อำนาจรัฐเพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสาร
4. จัดให้มีมาตรฐานกลางในการกำกับดูแล ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น ตลอดจนการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมืองและให้มีการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองเพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบที่จะสามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่
6. ส่งเสริมและให้การศึกษแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขรวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จิตนา กัลป์ยามพันธ์ (2549) การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกรณิศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. เพศและอายุที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอาชีพ ระดับการศึกษาและรายได้ที่แตกต่างกัน ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า อาชีพค้าขาย/ ทำธุรกิจ/ พนักงานบริษัท มีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพรับจ้าง ส่วนอาชีพรับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ พนักงานของรัฐ มีส่วนร่วมมากกว่าเกษตรกรและอาชีพรับจ้าง ระดับการศึกษา อนุปริญญา/ ปวช...มีส่วนร่วมมากกว่า ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ส่วนการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมมากกว่าประถมศึกษา รายได้ต่ำกว่า 3,001 บาท 3,001-6,000 บาท มีส่วนร่วมมากกว่ารายได้ 6,001-9,000 บาท

พลุศักดิ์ ชูพาณิชย์กุล (2550) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจกรรมการพัฒนา ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ ผลการศึกษาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการพัฒนาเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ทั้ง 3 ด้าน ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและการบริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมด้านการเมืองและการบริหารอยู่ในระดับต่ำ ระดับการมีส่วนร่วมด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมและระดับด้านสังคมและเศรษฐกิจมีส่วนร่วมอยู่ในระดับต่ำจากมากไปน้อยตามลำดับ

ศักดิ์ดา ตรีทศ (2550) เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาคมตำบลต่อการดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร: ศึกษาเฉพาะกรณีเขตอำเภอเมืองสมุทรสาคร โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ คือ การใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกประชาคมตำบลมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยร่วมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานและการบำรุงรักษา รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมคิดรูปแบบและวิธีการแก้ไขปัญหาชุมชน สำหรับด้านที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนหรือกำหนดนโยบายเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาชุมชน

นักรบ จันทรสิงห์ (2550) เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองบางมูลนาก โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ คือ การใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มหัวหน้าส่วนบริการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน และพนักงานของเทศบาลเมืองบางมูลนาก มีความคิดเห็นทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองบางมูลนากในภาพรวม

อยู่ในระดับมาก และกลุ่มประชาชนทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองบางมูลนาก พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้เฉลี่ย การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ความคิดเห็นทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองบางมูลนาก ทั้งสภาพบุคคล และสภาพกระบวนการ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองบางมูลนาก

วีระชัย คำล้าน (2550) เรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ คือ การใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 352 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 56.6 มีอายุไม่เกิน 30 ปี ร้อยละ 40.34 จบการศึกษาดำรงต่ำกว่ามัธยมศึกษา ร้อยละ 44.32 สมรสแล้ว ร้อยละ 59.38 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 60.23 และมีรายได้เฉลี่ยต่อปีไม่เกิน 10,000 บาทต่อปี ร้อยละ 42.61 และผลการศึกษากการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือด้านการร่วมตัดสินใจ รองลงมาคือ ด้านการกำกับติดตามผล และด้านร่วมรับผลประโยชน์ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการร่วมดำเนินการ

ชาญนิตย์ ชุ่มชื่น (2550) เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีของเทศบาลตำบลคองหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ คือ การใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีของเทศบาลตำบลคองหงส์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี สูงกว่าเพศชาย ประชาชนที่มีอายุ อาชีพ ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี โยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และประชาชนที่มีระดับการศึกษา สถานภาพในชุมชน การเป็นสมาชิกชุมชนหรือกลุ่มทางสังคม ระยะเวลาที่อาศัยในเขตชุมชน ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี โดยภาพรวมแตกต่างกัน

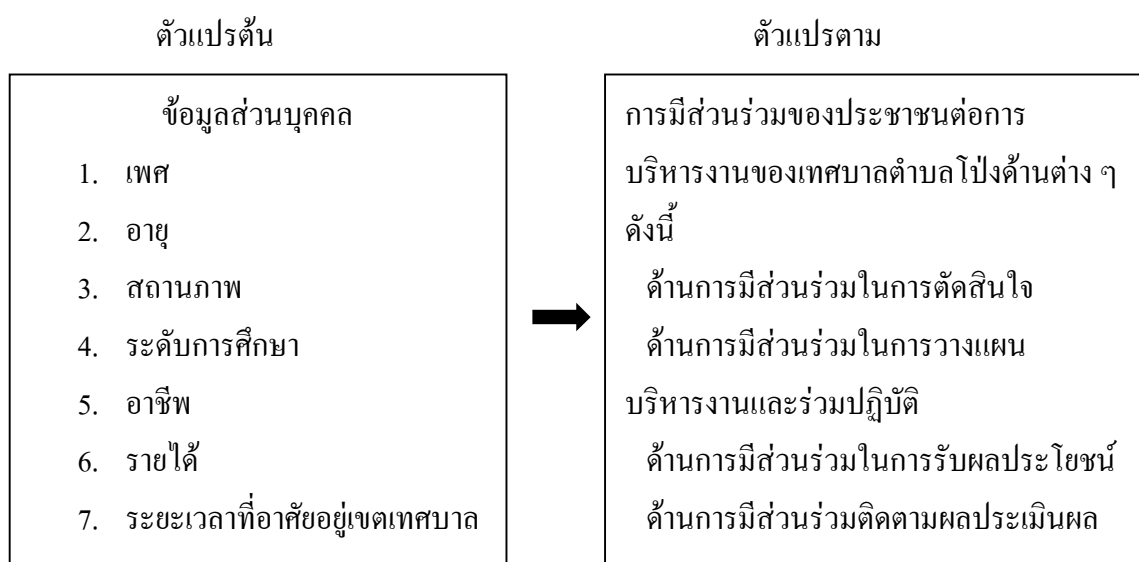
วารุณี ชาคำรุณ (2551) เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดเวทีประชาคมชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแห้ว อำเภอป่าสัก จังหวัดเลย โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ คือ การใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดเวทีประชาคมชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแห้ว อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งด้านการมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมประชาคม ด้านความเหมาะสมของการจัดทำประชุมประชาคมและด้านแรงจูงใจในการเข้าร่วมประชุมประชาคม เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดเวทีประชาคมชุมชนตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ พบว่า เพศหญิงและเพศชายมีส่วนร่วมเท่ากัน ผู้มีอายุระหว่าง 61-70 ปี มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มอื่น สมาชิกสภาเทศบาลมีส่วนร่วมมากกว่าตำแหน่งอื่น ผู้ที่สำเร็จการศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและอนุปริญญามีส่วนร่วมมากกว่าทุกระดับ พนักงานรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพอื่น และผู้ที่มีรายได้ 15,000-20,000 บาท มีส่วนร่วมมากกว่ารายได้อื่น

ธนิต ควสร์้อยทอง (2550) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลในภาพรวมมีระดับน้อย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ได้แก่ สภาพทางสมรรถ การเป็นสมาชิกของกลุ่มในสังคม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วม

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ได้ประยุกต์แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาใช้เป็นกรอบในการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของการบริหารเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงานและร่วมปฏิบัติด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ด้านการมีส่วนร่วมติดตามผลประเมินผล

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีเป็นวิจัยเชิงปริมาณ โดยจะพิจารณาหัวข้อเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่เป็นเป้าหมายการวิจัย ได้แก่ จำนวนประชากรที่อยู่ใน เทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 10 หมู่ มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 7,502 คน

การกำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample size) ได้แก่ การคำนวณจำนวนของขนาดตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด 7,502 คนด้วยหลักการคำนวณของยามานะ (ไพฑูรย์ โพธิสว่าง, 2556, หน้า 167) ดังสูตร

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดย n = ขนาดตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม

แทนค่า
$$n = \frac{7,502}{1 + 7,502 (0.05)^2}$$

$$n = 379.75$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จึงเท่ากับ 380 ตัวอย่าง

ส่วนเทคนิคการสุ่มตัวอย่าง (Sample technique) ผู้ศึกษาได้สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิชนิด สัดส่วนโดยแยกคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน มีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน เพื่อสุ่มตัวอย่างซึ่งการกระจายครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของตำบลโป่ง คิดเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด 380 ตัวอย่าง โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การแบ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามหมู่บ้านทั้ง 10 หมู่บ้าน

ลำดับที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านหนองน้ำเต้าลอย	733	37
2	บ้านโป่งกลาง	1,251	63
3	บ้านโป่งล่าง	761	38
4	บ้านมาบประชันบน	433	22
5	บ้านมาบประชันล่าง	1186	60
6	บ้านห้วยยายมุข	609	31
7	บ้านโป่งบน	646	33
8	บ้านสำนักตะแบก	511	26
9	บ้านหนองตาอุ่น	1,041	53
10	บ้านคลองใหญ่	331	17
รวม		7,502	380

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งต้องใช้นักงานสนามลงไปสำรวจเพื่อกรอกข้อมูลในแบบสอบถาม เพื่อทดสอบ ถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

การสร้างเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างเองโดยอาศัยองค์ความรู้ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูลในการสร้างเครื่องมือ

องค์ประกอบของเครื่องมือวิจัย ประกอบด้วยเนื้อหาสรุป ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการเก็บข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีเป็นแบบสอบถามปลายปิด มีระดับคำตอบ 5

ระดับ คือ ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด ระดับการมีส่วนร่วมมาก ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด เป็นมาตรวัดและใช้เกณฑ์การวัดระดับความสำคัญของปัจจัยตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ในด้านการใช้ภาวะผู้นำ ด้านกระบวนการติดต่อสื่อสาร ด้านการปฏิบัติงาน

วิธีการสร้างเครื่องมือ ได้แก่

1. ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามขึ้นตามกรอบข้อมูลที่ต้องการศึกษา โดยใช้คำจำกัดความหรือนิยามปฏิบัติการตามตัวแปรที่กำหนดไว้เป็นหลักในการสร้างคำถามต่าง ๆ ให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด เพื่อให้แบบสอบถามสามารถวัดได้ในสิ่งที่ต้องการจะวัด (Validity)

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นพร้อมทั้งคำจำกัดความหรือนิยามปฏิบัติการของตัวแปรเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่

- 3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โปธิสว่าง
- 3.2 ร้อยตำรวจเอก ดร. วิเชียร ต้นศิริคชกล
- 3.3 นายสรสิทธิ์ สาเอี่ยม รองปลัดเทศบาล รักษาการแทนเทศบาลตำบลโป่ง

เพื่อพิจารณาตรวจสอบว่านิยามและแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้มีความชัดเจนถูกต้องหรือไม่รวมทั้งการพิจารณาสำนวนภาษาที่ใช้ในข้อความว่าสอดคล้องกับลักษณะที่ต้องการจะวัดหรือไม่เพื่อให้เครื่องมือมีความตรงในเนื้อหา (Content validity)

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ก่อนจะนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรอยู่ในพื้นที่ลักษณะประชากรและภูมิศาสตร์ใกล้เคียงกับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโป่ง ในที่นี้ผู้วิจัยเลือกประชาชนในเขตเมืองพัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มทดลองใช้แบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองความเที่ยง (Reliability) ในภาคสนามกับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรของการศึกษาที่มี ใช้กลุ่มตัวอย่างจริงของการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบัก (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่า = .931

6. แก้ไขแบบสอบถามโดยการปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ อีกครั้ง จากนั้นจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การประมวลผลข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามหลังจากดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ได้รับคำตอบที่สมบูรณ์ครบตามจำนวนที่ระบุไว้
 - 1.2 บันทึกข้อมูลที่เป็นรหัสลงในแบบบันทึกข้อมูล และเครื่องคอมพิวเตอร์
 - 1.3 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
 - 1.4 ประมวลผลข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย
2. การวิเคราะห์ข้อมูลทำการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาคั้งนี้
 - 2.1 วิเคราะห์ลักษณะกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในวิเคราะห์โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามข้อมูลทั่วไป ด้วยสถิติความถี่และค่าร้อยละ
 - 2.2 วิเคราะห์ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อบริหารส่วนตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีจากแบบสอบถามที่มีการวัดระดับ 5 ระดับ มาเป็นคะแนน (Interval scale) ดังนี้

ในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล จากคะแนนเฉลี่ยแบ่งเป็น 5 ระดับ

5	คะแนน	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมากที่
3	คะแนน	หมายถึง	การมีส่วนร่วมปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อย
1	คะแนน	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมาย ของระดับคะแนนเฉลี่ย เพื่อประเมินระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง จะพิจารณาจากคะแนนของคำตอบโดยแบ่งเป็น 5 ดังนี้ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์การคำนวณจาก

$$\begin{aligned}
 \text{พิสัย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.80
 \end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.81	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.82-2.61	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.62-3.41	หมายถึง	การมีส่วนร่วมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.42-4.21	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.22-5.00	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมากที่สุด

2.3 ใช้สถิติเชิงอนุมาน ในการวิเคราะห์เพื่ออ้างอิงผลการทดสอบจากกลุ่มตัวอย่างไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรดังนี้

ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะของประชากรกับการมีส่วนร่วมของประชาชน การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในการทดสอบสมมติฐาน ด้วยสถิติ t - Test สำหรับคุณลักษณะของประชากรที่แบ่งได้ 2 กลุ่ม สถิติ F- test สำหรับคุณลักษณะของประชากรที่แบ่งได้ 3 กลุ่ม ขึ้นไปที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หรือความเชื่อมั่น 95 %

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey research) ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 380 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามดังกล่าว เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล ดังต่อไปนี้

- n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
- \bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
- SD แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- F แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-distribution
- SS แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of squares)
- MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean squares)
- Df แทน ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of freedom)
- * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำแนกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	164	43.20
หญิง	216	56.80
รวม	380	100.0
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	47	12.4
21 - 30 ปี	83	21.8
31 - 40 ปี	100	26.3
41 - 50 ปี	90	23.7
51 ปีขึ้นไป	60	15.8
รวม	380	100.0
สถานภาพ		
โสด	183	48.2
สมรส	181	47.6
หม้าย/ หย่าร้าง	11	2.9
แยกกันอยู่	5	1.3
รวม	380	100.0
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	132	34.7
มัธยมศึกษา/ ปวช.	94	24.7
อนุปริญญา (ปวส.)	67	17.6
ปริญญาตรี	82	21.6
สูงกว่าปริญญาตรี	5	1.3
รวม	380	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
รับราชการ	42	11.1
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	37	9.7
ประกอบอาชีพอิสระ	71	18.7
รับจ้าง	51	13.4
เกษตรกร	73	19.2
พนักงานเอกชน	57	15.0
นักเรียน/นักศึกษา	49	12.9
รวม	380	100.0
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	34	8.9
5,001-10,000 บาท	52	13.7
10,001-15,000 บาท	105	27.6
15,000-20,000 บาท	135	35.5
20,001 ขึ้นไป	54	14.2
รวม	380	100.0
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขตเทศบาล		
1-5 ปี	21	5.5
5-10 ปี	69	18.2
11-15 ปี	73	19.2
15 ปีขึ้นไป	217	57.1
รวม	380	100.0

จากตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 56.80 และเพศหญิง จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 43.20 ตามลำดับ

จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 รองลงมาอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7 อายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 83คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 และน้อยที่สุด อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4 ตามลำดับ

จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีสถานภาพโสด จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 48.2 รองลงมามีสถานภาพสมรส จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 47.6 สถานภาพหม้าย/หย่าร้าง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 และน้อยที่สุดมีสถานภาพแยกกันอยู่ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระดับการศึกษา ประถมศึกษา จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7 รองลงมา ระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ ปวช. จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 21.6 ระดับการศึกษานุปริญญา (ปวส.) จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 17.6 และน้อยที่สุดระดับ การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 รองลงมามีอาชีพประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 อาชีพ พนักงานเอกชน จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 อาชีพรับจ้าง จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4 อาชีพนักเรียน/ นักศึกษาจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 อาชีพรับราชการ จำนวน 42 คน คิดเป็น ร้อยละ 11.1 และน้อยที่สุด มีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7 ตามลำดับ

จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยต่อ เดือน 15,000-20,000 บาท จำนวน 135คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 รองลงมามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 27.6 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 ขึ้นไป จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาท จำนวน 52 คน คิดเป็น ร้อยละ 13.7 และน้อยที่สุดมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 ตามลำดับ

จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขตเทศบาล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มี ระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขตเทศบาล 15 ปีขึ้นไป จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1 รองลงมามี ระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขตเทศบาล 11-15 ปีจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ เขตเทศบาล 5-10 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 21 และน้อยที่สุดมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขต เทศบาล 1-5 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการ บริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ที่ผู้ศึกษาต้องการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในการมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีนำเสนอ ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวม

โดยรวม	n = 380		ระดับการมีส่วนร่วม	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ	3.05	0.83	ปานกลาง	4
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการ วางแผนบริหารงานและร่วมปฏิบัติ	3.35	0.82	ปานกลาง	3
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	3.56	0.84	มาก	1
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ติดตามประเมินผล	3.49	0.49	มาก	2
รวม	3.36	0.45	ปานกลาง	

จากตารางที่ 3 การศึกษาระดับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี รวมทุกด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.36 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีระดับความคิดเห็นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.56 รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 3.49 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงานและร่วมปฏิบัติ ค่าเฉลี่ย 3.35 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.05 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	n = 380		ระดับการมีส่วนร่วม	อันดับ
	\bar{x}	SD		
1. มีการนำเสนอสภาพปัญหาของชุมชน หรือ หมู่บ้าน เพื่อจัดลำดับความสำคัญในการแก้ปัญหา ร่วมกับเทศบาลฯ	2.80	1.19	ปานกลาง	6
2. เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในชุมชน หรือ หมู่บ้าน มีการแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ร่วมกัน	3.02	1.29	ปานกลาง	5
3. มีการตัดสินใจแก้ปัญหาและร่วมวางแผนในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเทศบาลฯ	3.04	1.31	ปานกลาง	3
4. มีการเสนอแนวทางพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลฯ	3.03	1.32	ปานกลาง	4
5. เป็นสื่อการในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของเทศบาลฯ ไปยังชุมชนและหมู่บ้าน	3.17	1.35	ปานกลาง	2
6. มีการประชุมประชาคมเพื่อเสนอความคิดเห็นต่อการบริหารงานเทศบาลฯ	3.20	1.35	ปานกลาง	1
รวม	3.05	0.83	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชน ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มี การมีส่วนร่วมสูงสุดที่สุด คือ ข้อ 6. มีการประชุมประชาคมเพื่อเสนอความคิดเห็นต่อการบริหารงานเทศบาลฯ ($\bar{x} = 3.20$) รองลงมา คือ ข้อ 5. เป็นสื่อการในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของเทศบาลฯ ไปยังชุมชนและหมู่บ้าน ($\bar{x} = 3.17$) ข้อ 3. มีการตัดสินใจแก้ปัญหาและร่วมวางแผนในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเทศบาลฯ ($\bar{x} = 3.04$) ข้อ 4. มีการเสนอแนวทางพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลฯ ($\bar{x} = 3.02$) ข้อ 2. เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในชุมชน หรือหมู่บ้าน มีการแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ร่วมกัน ($\bar{x} = 1.91$) ส่วนข้อที่ประชาชนมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ

ข้อ 1. มีการนำเสนอสภาพปัญหาของชุมชน หรือ หมู่บ้านเพื่อจัดลำดับความสำคัญในการแก้ปัญหา ร่วมกับเทศบาลฯ ($\bar{x} = 1.98$) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงานและร่วมปฏิบัติ

ด้านการมีส่วนร่วมในการ วางแผนบริหารงานและร่วมปฏิบัติ	n = 380		ระดับการมี ส่วนร่วม	อันดับ
	\bar{x}	SD		
7. มีการร่วมวางแผนในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ร่วมกับเทศบาลฯ	3.31	1.34	ปานกลาง	3
8. เมื่อเทศบาลฯ จัดฝึกอบรมอาชีพหรือกิจกรรม ต่าง ๆ ท่านเข้าร่วมเสนอข้อคิดเห็น	3.29	1.37	ปานกลาง	4
9. มีการสร้างจิตสำนึกและอาสาสมัครในการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.28	1.39	ปานกลาง	5
10. มีการส่งเสริมประเพณี วัฒนธรรม และภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	3.51	0.75	มาก	1
11. มีการสนับสนุนการดำเนินการรักษาความ ปลอดภัยในท้องถิ่น	3.28	1.38	ปานกลาง	6
12. มีการดูแลสิ่งสาธารณะที่เทศบาลฯ จัดให้ เช่น ถังขยะ ถนน ไฟถนนส่องสว่างฯลฯ	3.43	1.39	มาก	2
รวม	3.35	0.82	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงานและร่วมปฏิบัติ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชน ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นสูงที่สุด คือ 10. มีการส่งเสริมประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.51$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ข้อ 12. มีการดูแลสิ่งสาธารณะที่เทศบาลฯ จัดให้ เช่น ถังขยะ ถนน ไฟถนนส่องสว่างฯลฯ

($\bar{x} = 3.43$) อยู่ในระดับมาก ข้อ 7. มีการร่วมวางแผนในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ร่วมกับเทศบาลฯ ($\bar{x} = 3.31$) 8. เมื่อเทศบาลฯ จัดฝึกอบรมอาชีพหรือกิจกรรมต่าง ๆ ท่านเข้าร่วมเสนอข้อคิดเห็น ($\bar{x} = 3.29$) ส่วนข้อที่ประชาชนมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ข้อ 9. มีการสร้างจิตสำนึกและอาสาสมัครในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และข้อ 11. มีการสนับสนุนการดำเนินการรักษาความปลอดภัยในท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.28$) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	n = 380		ระดับการมีส่วนร่วม	อันดับ
	\bar{x}	SD		
13. เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือได้รับคำตอบแทนจากโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลฯ จัดขึ้น	3.47	1.37	มาก	4
14. มีการรับจ้างเหมา จัดซื้อวัสดุโครงการหรือกิจกรรมที่เทศบาลฯ จัดทำ	3.49	1.36	มาก	5
15. มีการเข้าร่วมโครงการอบรมพัฒนาหรือกิจกรรมเทศบาลฯ จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมชุมชนให้มีรายได้เพิ่ม	3.49	1.38	มาก	6
16. ได้รับความสะดวกสบายในเส้นทางจราจรที่เทศบาลฯ ได้ปรับปรุง	3.71	1.39	มาก	1
17. มีการบริจาคเงิน สิ่งของเป็นการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมของเทศบาลฯ	3.66	1.41	มาก	2
18. เทศบาลฯ ได้จัดสรรพื้นที่พักผ่อนให้กับประชาชนและส่งเสริมกิจกรรมด้านกีฬาในชุมชนหรือหมู่บ้าน	3.54	1.41	มาก	3
รวม	3.56	0.84	มาก	

จากตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็น สูงที่สุด คือ ข้อ 16. ได้รับความสะดวกสบายใน

เส้นทางจราจรที่เทศบาลฯ ได้ปรับปรุง ($\bar{x} = 3.71$) รองลงมาคือ ข้อ 17. มีการบริจาคเงิน สิ่งของเป็นการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมของเทศบาลฯ ($\bar{x} = 3.66$) ข้อ 18. เทศบาลฯ ได้จัดสรรพื้นที่พักผ่อนให้กับประชาชนและส่งเสริมกิจกรรมด้านกีฬาในชุมชนหรือหมู่บ้าน ($\bar{x} = 3.54$) อยู่ในระดับมาก ข้อ 13. เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือได้รับค่าตอบแทนจากโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลฯ จัดขึ้น ($\bar{x} = 3.47$) ส่วนข้อที่ประชาชนมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ข้อ 14. มีการรับจ้างเหมา จัดซื้อวัสดุโครงการหรือกิจกรรมที่เทศบาลฯ จัดทำ และข้อ 15. มีการเข้าร่วมโครงการอบรมพัฒนาหรือกิจกรรมเทศบาลฯ จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมชุมชนให้มีรายได้เพิ่ม ($\bar{x} = 3.49$) อยู่ในระดับมากตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	n = 380		ระดับการมีส่วนร่วม	อันดับ
	\bar{x}	SD		
19. เป็นคณะกรรมการติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในโครงการต่าง ๆ	3.84	0.66	มาก	2
20. มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลฯ	3.84	0.65	มาก	3
21. มีการร้องเรียกปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนต่อเทศบาลฯ	3.83	0.69	มาก	4
22. มีการตรวจสอบหรือให้ข้อเสนอแนะต่อแผนพัฒนาของเทศบาลฯ	3.87	0.65	มาก	1
23. มีการตรวจสอบความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณของเทศบาลฯ	2.74	0.98	ปานกลาง	6
24. มีการติดตามรับทราบข้อมูลข่าวสารของเทศบาลฯ	2.87	1.18	ปานกลาง	5
รวม	3.49	0.49	มาก	

จากตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล พบว่า ความคิดเห็นของประชาชน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มี การมีส่วนร่วมสูงที่สุด คือ 22. มีการตรวจสอบหรือให้ข้อเสนอแนะต่อแผนพัฒนาของเทศบาลฯ ($\bar{x} = 3.87$) ข้อ 19. เป็นคณะกรรมการติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในโครงการต่าง ๆ และข้อ 20. มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลฯ ($\bar{x} = 3.84$) ข้อ 21. มีการร้องเรียกปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนต่อเทศบาลฯ ($\bar{x} = 3.83$) อยู่ในระดับมาก ข้อ 24. มีการติดตามรับทราบข้อมูลข่าวสารของเทศบาลฯ ($\bar{x} = 2.87$) ส่วนข้อที่ประชาชนมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ข้อ 23. มีการตรวจสอบความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณของเทศบาลฯ ($\bar{x} = 2.74$) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

การนำเสนอตาราง t-Test

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

เพศ	N	df	\bar{x}	F	p
ชาย	164	378	3.38	9.305	0.002
หญิง	216		3.35		

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 การเปรียบเทียบเพศกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองชลบุรีจังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนเพศชายและหญิง มีการมีส่วนร่วมต่อบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การนำเสนอตาราง One-way ANOVA

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	4	15.57	3.89	29.49	.00*
ภายในกลุ่ม	375	49.50	0.13		
รวม	379	65.08			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 9 ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน ระหว่างกลุ่มที่มีอายุต่างกัน

ช่วงอายุ	\bar{x}	ต่ำกว่า 20 ปี	21 - 30 ปี	31 - 40 ปี	41 - 50 ปี	51 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 20 ปี	3.15	-	.30*	-.60*	.58*	.51*
21 - 30 ปี	3.16	-	-	.30*	.28*	.21*
31 - 40 ปี	3.45	-	-	-	-.02	-.08
41 - 50 ปี	3.47	-	-	-	-	-.06
51 ปีขึ้นไป	3.51	-	-	-	-	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 แสดงถึงว่าเมื่อทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า มีความแตกต่าง ดังนี้

1. ระหว่างอายุ ต่ำกว่า 20 ปี กับ อายุ 21 - 30 ปี 41 - 50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่อายุต่ำกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงาน เทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 21 - 30 ปี 41 - 50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป

2. ระหว่างอายุ ต่ำกว่า 20 ปี กับ อายุ 31 - 40 ปี หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่อายุต่ำกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 31 - 40 ปี

3. ระหว่างอายุ 21 - 30 ปี กับ อายุ 31 - 40 ปี 41 - 50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่อายุต่ำกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงาน เทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 21 - 30 ปี 41 - 50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาล ตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของประชาชนที่มี

สถานภาพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3	3.29	1.09	.68	.00*
ภายในกลุ่ม	376	61.79	0.16		
รวม	379	65.08			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 11 ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
แตกต่างกัน ระหว่างกลุ่มที่มี สถานภาพต่างกัน

สถานภาพ	\bar{X}	โสด	สมรส	หม้าย/ หย่าร้าง	แยกกันอยู่
โสด	3.29	-	.18*	.26*	.24
สมรส	3.29	-	-	.08	.06
หม้าย/ หย่าร้าง	3.44	-	-	-	-.02
แยกกันอยู่	3.66	-	-	-	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 12 แสดงถึงว่าเมื่อทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า มี
ความแตกต่าง ดังนี้

1. ระหว่างสถานภาพ โสด กับสมรส และหม้าย/ หย่าร้าง หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่
สถานภาพ โสด มีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบล
โป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส และหม้าย/ หย่าร้าง
สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงาน
เทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของประชาชนที่มีระดับ
การศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง
จังหวัดชลบุรี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	4	15.37	3.84	28.99	.00*
ภายในกลุ่ม	375	49.70	0.13		
รวม	379	65.08			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 13 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน ระหว่างกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	\bar{x}	ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา/ ปวช.	อนุปริญญา (ปวส.)	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
ประถมศึกษา	3.22	-	-.12*	.03	.43*	.04
มัธยมศึกษา/ ปวช.	3.33	-	-	.16*	.56*	.17
อนุปริญญา (ปวส.)	3.33	-	-	-	.40*	.01
ปริญญาตรี	3.35	-	-	-	-	-.39*
สูงกว่าปริญญาตรี	3.60	-	-	-	-	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 14 แสดงถึงว่าเมื่อทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า มีความแตกต่าง ดังนี้

1. ระหว่างระดับการศึกษาประถมศึกษา กับ มัธยมศึกษา/ ปวช. หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ ปวช.

2. ระหว่างระดับการศึกษาประถมศึกษา กับ ปริญญาตรี หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

3. ระหว่างระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ ปวช. กับ อนุปริญญา (ปวส.) และปริญญาตรี หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ ปวช. มีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วม

ของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา (ปวส.) และปริญญาตรี

4. ระหว่างระดับการศึกษาอนุปริญญา (ปวส.) กับปริญญาตรี หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษาอนุปริญญา (ปวส.) มีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

5. ระหว่างระดับการศึกษาปริญญาตรี กับสูงกว่าปริญญาตรี หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษาอนุปริญญา (ปวส.) มีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	6	30.14	5.02	53.63	.00*
ภายในกลุ่ม	373	34.94	.09		
รวม	379	65.08			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 15 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน ระหว่างกลุ่มที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	\bar{X}	รับราชการ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ประกอบอาชีพอิสระ	รับจ้าง	เกษตรกร	พนักงานเอกชน	นักเรียน/นักศึกษา
รับราชการ	3.09	-	-.66*	-.77*	-.80*	-.68*	-.87*	-1.07*
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3.21	-	-	-.17	-.14*	-.03	-.21*	-.42*
ประกอบอาชีพอิสระ	3.27	-	-	-	-.02	.09	-.09	-.30*
รับจ้าง	3.29	-	-	-	-	.12*	-.06	-.27*
เกษตรกร	3.38	-	-	-	-	-	-.17*	-.39*
พนักงานเอกชน	3.46	-	-	-	-	-	-	-.21*
นักเรียน/นักศึกษา	3.95	-	-	-	-	-	-	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 16 แสดงถึงว่าเมื่อทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า มีความแตกต่าง ดังนี้

1. ระหว่างอาชีพรับราชการกับ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ประกอบอาชีพอิสระ รับจ้าง เกษตรกร, พนักงานเอกชน และนักเรียน/ นักศึกษา หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่อาชีพรับราชการมีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ประกอบอาชีพอิสระ รับจ้าง เกษตรกร พนักงานเอกชน และนักเรียน/ นักศึกษา

2. ระหว่างอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจกับ รับจ้าง, พนักงานเอกชน และนักเรียน/ นักศึกษา หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจมีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี น้อยกว่ากลุ่ม

ตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้าง พนักงานเอกชน และนักเรียน/ นักศึกษา

3. ระหว่างอาชีพประกอบอาชีพอิสระกับ นักเรียน/ นักศึกษา หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพประกอบอาชีพอิสระมีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา

4. ระหว่างอาชีพรับจ้างกับ เกษตรกร หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้างมีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกร

5. ระหว่างอาชีพรับจ้างกับ นักเรียน/ นักศึกษา หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้างมีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา

6. ระหว่างอาชีพเกษตรกรกับ พนักงานเอกชน และนักเรียน/ นักศึกษา หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรมีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพพนักงานเอกชน และนักเรียน/ นักศึกษา

7. ระหว่างอาชีพพนักงานเอกชนกับ นักเรียน/ นักศึกษา หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพพนักงานเอกชนมีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา

สมมติฐานที่ 6 ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	4	16.72	4.18	32.41	.00*
ภายในกลุ่ม	375	48.36	.13		
รวม	379	65.08			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 17 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน ระหว่างกลุ่มที่มีรายได้ต่างกัน

รายได้	\bar{X}	ต่ำกว่า 5,000 บาท	5,001- 10,000 บาท	10,001- 15,000 บาท	15,000- 20,000 บาท	20,001 ขึ้นไป
ต่ำกว่า 5,000 บาท	3.13	-	.23*	.32*	.55*	.73*
5,001-10,000 บาท	3.22	-	-	.10	.33*	.51*
10,001-15,000 บาท	3.24	-	-	-	.23*	.41*
15,000-20,000 บาท	3.46	-	-	-	-	.18*
20,001 ขึ้นไป	3.68	-	-	-	-	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 18 แสดงถึงว่าเมื่อทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า มีความแตกต่าง ดังนี้

1. ระหว่างรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท กับ 5,001-10,000 บาท, 10,001-15,000 บาท, 15,000-20,000 บาท และ 20,001 ขึ้นไป หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท, 10,001-15,000 บาท, 15,000-20,000 บาท และ 20,001 ขึ้นไป

2. ระหว่างรายได้ 5,001-10,000 บาท กับ 15,000-20,000 บาท และ 20,001 ขึ้นไป หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่รายได้ 5,001-10,000 บาท มีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 15,000-20,000 บาท และ 20,001 ขึ้นไป

3. ระหว่างรายได้ 10,001-15,000 บาท กับ 15,000-20,000 บาท และ 20,001 ขึ้นไป หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่รายได้ 10,001-15,000 บาท มีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของ

ประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 15,000-20,000 บาท และ 20,001 ขึ้นไป

4. ระหว่างรายได้ 15,000-20,000 บาท กับ 20,001 ขึ้นไป หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 15,000-20,000 บาท มีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 20,001 ขึ้นไป

สมมติฐานที่ 7 ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขตเทศบาลแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขตเทศบาลแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3	1.82	.61	3.61	.01*
ภายในกลุ่ม	376	63.26	.17		
รวม	379	65.08			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 19 ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขตเทศบาลต่างกันมีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
แตกต่างกัน ระหว่างกลุ่มที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขตเทศบาลต่างกัน

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขตเทศบาล	\bar{X}	1-5 ปี	5-10 ปี	11-15 ปี	15 ปีขึ้นไป
1-5 ปี	3.07	-	.09	.19	.23*
5-10 ปี	3.34	-	-	.09	.14*
11-15 ปี	3.39	-	-	-	.05
15 ปีขึ้นไป	3.40	-	-	-	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 26 แสดงถึงว่าเมื่อทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า มีความแตกต่าง ดังนี้

1. ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขตเทศบาล 1-5 ปี กับ 15 ปีขึ้นไป หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่ระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขตเทศบาล 1-5 ปี มีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขตเทศบาล 15 ปีขึ้นไป

2. ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขตเทศบาล 5-10 ปี กับ 15 ปีขึ้นไป หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่ระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขตเทศบาล 5-10 ปี มีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขตเทศบาล 15 ปีขึ้นไป

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาล ตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และ ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล

โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 380 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t-Test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และหาค่าความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe

สรุปผลการศึกษา

ความคิดเห็นของประชาชนในการมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.36$) โดยมีความคิดเห็น ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 3.56$) รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล มีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 3.49$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงานและร่วมปฏิบัติ ($\bar{x} = 3.35$) และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{x} = 3.05$) มีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขตเทศบาล ได้ดังนี้

ประชาชนมีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาล ตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันตามเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนมีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาล ตำบล โป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันตามอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนมีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาล ตำบล โป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันตามสถานภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนมีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาล ตำบล โป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันตามระดับการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนมีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาล ตำบล โป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันตามอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนมีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาล ตำบล โป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันตามรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนมีความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาล ตำบล โป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขตเทศบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 27 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1. ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาล ตำบล โป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน
2. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาล ตำบล โป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน
3. ประชาชนที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบล โป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 27 (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
4. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน
5. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน
6. ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน
7. ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขตเทศบาลแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจากการเปรียบเทียบ พบว่า เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่เขตเทศบาล ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

อภิปรายเปรียบเทียบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ เรื่องความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตนา กัลป์ยามพันธ์ (2549) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกรณีศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. เพศและอายุที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอาชีพ ระดับการศึกษาและรายได้ที่แตกต่างกัน ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานองค์การบริหาร

ส่วนตำบล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า อาชีพค้าขาย/ ทำธุรกิจ/ พนักงานบริษัท มีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพรับจ้าง ส่วนอาชีพรับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ พนักงานของรัฐ มีส่วนร่วมมากกว่าเกษตรกรและอาชีพรับจ้าง ระดับการศึกษา อนุปริญญา/ ปวช. มีส่วนร่วมมากกว่า ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ส่วนการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมมากกว่าประถมศึกษา รายได้ต่ำกว่า 3,001 บาท 3,001-6,000 บาท มีส่วนร่วมมากกว่ารายได้ 6,001-9,000 บาท

พลุศักดิ์ ชูพาณิชย์กุล (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจกรรมการพัฒนา ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ ผลการศึกษาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการพัฒนา เทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ทั้ง 3 ด้าน ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและเศรษฐกิจ ด้าน การเมืองและการบริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับ การมีส่วนร่วมด้านการเมืองและการบริหารอยู่ในระดับต่ำ ระดับการมีส่วนร่วมด้านกายภาพและ สิ่งแวดล้อมและระดับด้านสังคมและเศรษฐกิจมีส่วนร่วมอยู่ในระดับต่ำจากมากไปน้อยตามลำดับ

ศักดิ์ดา ตรีทศ (2550) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาคมตำบลต่อการดำเนินงาน ด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร: ศึกษาเฉพาะกรณีเขตอำเภอ เมืองสมุทรสาคร โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ คือ การใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่าสมาชิก ประชาคมตำบลมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม ติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานและการบำรุงรักษา รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมคิด รูปแบบและวิธีการแก้ไขปัญหาชุมชน สำหรับด้านที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม วางแผนหรือกำหนดนโยบายเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาชุมชน

นักรบ จันทรสิงห์ (2550) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนา เทศบาลเมืองบางมูลนาก โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ คือ การใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มหัวหน้าส่วนบริการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน และพนักงานของเทศบาลเมืองบางมูลนาก มีความคิดเห็นทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองบางมูลนากในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และกลุ่มประชาชนทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองบางมูลนาก พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้เฉลี่ย การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ความคิดเห็น ทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองบางมูลนาก ทั้ง สภาพบุคคล และสภาพกระบวนการ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ วางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองบางมูลนาก

วีระชัย คำล้าน (2550) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ คือ การใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 352 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 56.6 มีอายุไม่เกิน 30 ปี ร้อยละ 40.34 จบการศึกษาค่ำกว่ามัธยมศึกษา ร้อยละ 44.32 สมรสแล้ว ร้อยละ 59.38 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 60.23 และมีรายได้เฉลี่ยต่อปีไม่เกิน 10,000 บาทต่อปี ร้อยละ 42.61 และผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการร่วมตัดสินใจ รองลงมาคือ ด้านการกำกับติดตามผล และด้านร่วมรับผลประโยชน์ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการร่วมดำเนินการ

ชาญนิตย์ ชุ่มชื่น (2550) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลค้อหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ คือ การใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลค้อหงส์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี แตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี สูงกว่าเพศชาย ประชาชนที่มีอายุ อาชีพ ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และประชาชนที่มีระดับการศึกษา สถานภาพในชุมชน การเป็นสมาชิกชุมชนหรือกลุ่มทางสังคม ระยะเวลาที่อาศัยในเขตชุมชน ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี โดยภาพรวมแตกต่างกัน

วารุณี ชาคำรุณ (2551) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดเวทีประชาคมชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแห้ว อำเภอน้ำแห้ว จังหวัดเลย โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ คือ การใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดเวทีประชาคมชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแห้ว อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งด้านการมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมประชาคม ด้านความเหมาะสมของการจัดทำประชุมประชาคมและด้านแรงจูงใจในการเข้าร่วมประชุมประชาคม เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดเวทีประชาคมชุมชน ตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ พบว่า เพศหญิงและเพศชายมีส่วนร่วมเท่ากัน ผู้มีอายุระหว่าง 61-70 ปี มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มอื่น สมาชิกสภาเทศบาลมีส่วนร่วมมากกว่าตำแหน่งอื่น ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและอนุปริญญามีส่วนร่วมมากกว่าทุกระดับ พนักงานรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพอื่น และผู้ที่มีรายได้ 15,000-20,000 บาท มีส่วนร่วมมากกว่ารายได้อื่น

ธนิต ดวงสร้อยทอง (2550) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลในภาพรวมมีระดับน้อย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ได้แก่ สถานภาพสมรส การเป็นสมาชิกของกลุ่มในสังคม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในการมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ข้อเสนอแนะในบางกรณีที่มีผลของความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีนโยบายด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เช่น เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในชุมชน หรือหมู่บ้านควรรวบรวมประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ร่วมกัน
2. ควรมีการจัดการด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงานและร่วมปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้ทั่วถึง เช่น มีการสนับสนุนการดำเนินการรักษาความปลอดภัยในท้องถิ่น
3. ควรมีนโยบายพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เช่น ให้ประชาชนมีการเข้าร่วมโครงการอบรมพัฒนาหรือกิจกรรมเทศบาลฯ จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมชุมชนให้มีรายได้เพิ่ม
4. ควรมีนโยบายด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล เช่น ประชาชนสามารถรับรู้หรือตรวจสอบความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณของเทศบาลฯ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในการมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลอื่น นอกเหนือจากเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แล้วนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อหาแนวทางในการมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ
2. เพื่อที่จะให้การอภิปรายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะมีการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพควบคู่กันไปกับการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อได้ทราบถึงการมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานเทศบาลต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น. (2543). *การจัดทาแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และเมืองพัทยา*. กรุงเทพฯ: อาสารักษาดินแดน.
- กรมการพัฒนาชุมชน. (2549). *คู่มือปฏิบัติการ เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน เพื่อยกระดับรายได้ครัวเรือน*. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กระทรวงมหาดไทย.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น ส่วนแผนพัฒนาท้องถิ่น. (2546). *คู่มือการจัดทาแผนพัฒนาท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: ชุมชนุ่สหกรณ์แห่งประเทศไทย.
- กลุ่มส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ. (2545). *ประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรปราการ เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของเทศบาล*. ม.ป.ท.
- ขนิษฐา ศรีนนท์. (2544). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการวางแผนพัฒนา*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิตนา กัลป์ยานพันธ์. (2549). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมวิทยา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- จุฑารัตน์ วุฒิสมบูรณ์. (2538). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อยภายในเขตเทศบาล: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลศรีราชา จังหวัดชลบุรี*. ภาคนิพนธ์พัฒนาบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชาญนิตย์ ชุ่มชื่น. (2550). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีของเทศบาลตำบลคองหงส์ อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์สาทรณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชูเกียรติ เปี่ยมศรี. (2542). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนา ชุมชนย่อย: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองระยอง จังหวัดระยอง*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- เดช อิงคสิทธิ์. (2542). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในการปกครองท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายและการวางแผนสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก.
- เทศบาลจังหวัดสมุทรปราการ. (2545). *ประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรปราการ*. สมุทรปราการ: เทศบาลจังหวัดสมุทรปราการ.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2535). *พฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ชนิด ดวงสร้อยทอง. (2550). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่น อำเภота่มะกา จังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์สาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารสาธาณสุข, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชนสวร์ เจริญเมือง. (2544). *100 ปีการปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ.2440 – 2540*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นักรบ จันทร์สิงห์. (2550). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองบางมูลนาก จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์สาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารสาธาณสุข, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประเวศ ะสี. (2546). *วิถีมุขยในศตวรรษที่ 21 สู่ภพภูมิใหม่แห่งการพัฒนา*. *วารสารหมออนามัย*, 12(4), 7-21.
- พลุศักดิ์ ชูพานิชกุล. (2550). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจกรรมการพัฒนา ของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยพัฒนาท้องถิ่น, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2546. (2546, 22 ธันวาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 120 (ตอนที่ 124 ก).
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การบริหารปกครองส่วนท้องถิ่น. พ.ศ. 2542. (2542, 17 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 116 (ตอนที่ 1ก).
- ไพฑูรย์ โพธิสว่าง. (2556). *การทำวิจัยทางสังคมศาสตร์: หลักการ วิธีปฏิบัติ สถิติและคอมพิวเตอร์*. ชลบุรี: คัม อิน.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช. (2546ก). *การบริหารการพัฒนาชนบท: หน่วยที่ 1 – 6* (พิมพ์ ครั้งที่ 11). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชिरาช. (2546ข). *การบริหารท้องถิ่น: หน่วยที่ 1 – 7*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชिरาช.
- _____. (2546ค). *การบริหารท้องถิ่น: หน่วยที่ 8 – 15*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชिरาช.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540. (2540, 11 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 114 (ตอนที่ 55 ก).
- วารุณี ชาคำรุณ. (2551). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดเวทีประชาคมชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแห้ว อำเภอป่าสัก จังหวัดเลย*. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วีระชัย คำล้าน. (2550). *การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์สาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารสาธาณสุข, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศักดิ์ดา ตรีเทศ. (2550). *การมีส่วนร่วมของประชาคมตำบลต่อการดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุธาวัลย์ เสถียรไทย. (2546). *ธรรมาภิบาลด้านสิ่งแวดล้อมอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- สุนันทา เลานันท์. (2531). *การพัฒนาองค์การ*. กรุงเทพฯ: รุ่งวัฒนา.
- สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน. (2549). *คู่มือการสร้างวิถีพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ*. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาชุมชน สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเมืองแห่งชาติ. (2543). *แนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่อย่างยั่งยืน*. ม.ป.ท.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2551). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธาณสุข. (2555). *การมีส่วนร่วมของประชาชน*. เข้าถึงได้จาก http://recc.erc.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=165:2010-02-01-08-32-52

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

5. อาชีพ

1) ☐ รับราชการ	2) ☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
3) ☐ ประกอบอาชีพอิสระ	4) ☐ รับจ้าง
5) ☐ เกษตรกร	6) ☐ พนักงานเอกชน
7) ☐ นักเรียน/นักศึกษา	8) ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. รายได้ที่ได้รับต่อเดือน

1) ☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท	2) ☐ 5,001 – 10,000 บาท
3) ☐ 10,001 – 15,000 บาท	4) ☐ 15,001 – 20,000 บาท
5) ☐ มากกว่า 20,000 บาท	

6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบล

1) ☐ 1-5 ปี	2) ☐ 5-10 ปี
3) ☐ 11-15 ปี	4) ☐ 15 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบล

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าท่านมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ในประเด็นต่อไปนี้อย่างไร โดยให้ท่านใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง ด้านล่างนี้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยพิจารณาตามเกณฑ์ดัง ต่อไปนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

ความคิดเห็นของประชาชน ต่อการบริหารงานเทศบาล	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
1. มีการนำเสนอสภาพปัญหาของชุมชน หรือ หมู่บ้านเพื่อจัดลำดับความสำคัญในการแก้ปัญหาาร่วมกับเทศบาลฯ					
2. เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในชุมชน หรือหมู่บ้านมีการแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ร่วมกัน					
3. มีการตัดสินใจแก้ปัญหาและร่วมวางแผนในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเทศบาลฯ					
4. มีการเสนอแนวทางพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลฯ					
5. เป็นสื่อการในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของเทศบาลฯ ไปยังชุมชนและหมู่บ้าน					
6. มีการประชุมประชาคมเพื่อเสนอความคิดเห็นต่อการบริหารงานเทศบาลฯ					
ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงานและร่วมปฏิบัติ					
7. มีการร่วมวางแผนในกิจกรรมหรือ โครงการต่าง ๆ ร่วมกับเทศบาลฯ					
8. เมื่อเทศบาลฯ จัดฝึกอบรมอาชีพหรือกิจกรรมต่าง ๆ ท่านเข้าร่วมเสนอข้อคิดเห็น					
9. มีการสร้างจิตสำนึกและอาสาสมัครในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
10. มีการส่งเสริมประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น					
11. มีการสนับสนุนการดำเนินการรักษาความปลอดภัยในท้องถิ่น					
12. มีการดูแลสิ่งสาธารณะที่เทศบาลฯ จัดให้ เช่น ถังขยะ ถนน ไฟถนนส่องสว่างฯลฯ					

ความคิดเห็นของประชาชน ต่อการบริหารงานเทศบาล	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์					
13. เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือได้รับค่าตอบแทนจากโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลฯ จัดขึ้น					
14. มีการรับจ้างเหมา จัดซื้อวัสดุ โครงการหรือกิจกรรมที่เทศบาลฯ จัดทำ					
15. มีการเข้าร่วม โครงการอบรมพัฒนาหรือกิจกรรมเทศบาลฯ จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมชุมชนให้มีรายได้เพิ่ม					
16. ได้รับความสะดวกสบายในเส้นทางจราจรที่เทศบาลฯ ได้ปรับปรุง					
17. มีการบริจาคเงิน สิ่งของเป็นการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมของเทศบาลฯ					
18. เทศบาลฯ ได้จัดสรรเพื่อที่พักผ่อนให้กับประชาชนและส่งเสริมกิจกรรมด้านกีฬาในชุมชนหรือหมู่บ้าน					
ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล					
19. เป็นคณะกรรมการติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในโครงการต่าง ๆ					
20. มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารและพนักงานเทศบาลฯ					
21. มีการร้องเรียกปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนต่อเทศบาลฯ					
22. มีการตรวจสอบหรือให้ข้อเสนอแนะต่อแผนพัฒนาของเทศบาลฯ					
23. มีการตรวจสอบความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณของเทศบาลฯ					
24. มีการติดตามรับทราบข้อมูลข่าวสารของเทศบาลฯ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นอื่น ๆ เพิ่มเติม (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ภาคผนวก ข
คำสัมภาษณ์

คำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของกรอนบัก

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.931	.936	24